

Defensor Patriae

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti 1/2014

DEFENSOR PATRIAE

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti
1/2014

TOIMITUSNEUVOSTO

Päätoimittaja, kommodori
Aulis Minkkinen 0299 530102

Toimituspäällikkö
Aki Aunala 0299 530119

Kieliasiantuntija
Sara Hännikäinen

Tiedottaja
Mari Ukkonen

Sotilaspastori
Janne Aalto

Majuri
Tommi Lappalainen

Suunnittelija
Lauri Haavisto

Perinneyhdistys
Esko Vaahtolampi

Taitto
Pavel Tcherenkov

Kannen kuva
Jarno Riipinen

Kansikuvassa
Yliluutnantti Ilari Vähä-Pietilä Esikunta- ja johtamissimulaattorin (KES) äärellä

Takakannen ilmoitus
Elias Lehto

Painopaikka
Juvenes Print 2014

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
maanpuolustuskorkeakoulu@mil.fi

ISSN-L 1798-162X
ISSN 1798-162X

PÄÄKIRJOITUS

Professori, joka soitti rumpuja

Olemme arkipäivän retoriikassamme tottuneet pitämään itsestään selvänä, että yhteiskunnallinen vaikuttaminen on Maanpuolustuskorkeakoulun kolmas yliopistollinen päätehtävä.

Ne kaksi muuta – opetus ja tutkimus – ovat jo nimensä puolesta selkeämpiä, mutta yhteiskunnallinen vaikuttaminen on tuottanut ja tuottanee jatkossakin päänvaivaa: mitä se tarkoittaa, miten se määritellään ja kuka siitä vastaa?

Kysyin asiaa viideltä sattumanvaraiselta vastaantulijalta kampuksella. Jokainen vastasi eri tavalla omia näkökulmiaan painottaen. Jos vastauksista hakee jotakin yhteistä, niin se oli lähinnä vastaajien havainto, että millä tahansa asialla voi

olla yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Kaikkietävä Wikipediaakaan ei tällä kerralla auttanut, koska hakusanalla löytyi vain viisi artikkelia, ja niistä mikään ei sisältänyt käsitteelle yleistä ja yhtäläistä määritelmää. Olemmeko siis niin omituisessa tilanteessa, että kolmanneksi yliopistolliseksi päätehtäväksemme määritelty asia on käytännössä *blanco* valtakirja ajatella, mitä mieleen juolahtaa – tai mikä masentavinta, olla ajattelematta mitään?

Tilanne ei ole aivan niin huono, jos vaivautuu ryömimään korkeakoulun prosessikartan uumeniin. Sieltä yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle löytyy viisi osa-aluetta. Yhteistä näille on vaikuttamisen aktiivisuus ja päämäärätietoisuus. Eron muodostavat vaikuttamisen tavat ja kohderyhmät. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus ei siten ole tutkimuksen ja opetuksen myötä syntyvä sivutuote, joka perustuu opiskelijoiden ja palkatun henkilökunnan missioitehtävään mennä ja tehdä käännytystyötä siellä, missä sattuu kulkemaan. Se on tarkoituksellista, etukäteen suunniteltua toimintaa, joka vaatii resursseja ja laadun varmistamista siinä, missä muutkin päätehtävät.

Nykytilannetta arvioitaessa olemme mielestäni valitettavan kaukana aktiivisuudesta ja päämäärätietoisuudesta. Tuntuu välillä siltä, että niin ajatuksissa kuin teoissa jopa vältämme joutumista yhteiskunnallisen vaikuttamisen tilanteisiin. Niin organisaatio kuin sen asian tuntijatkin haluavat mieluummin olla hiljaa, kuin altistua vaikuttamiseen kuuluville julkisuuden kiroille. Yleensä vetäytyminen selitetään resurssien puutteella, mutta välillä tunnustetaan myös epävarmuus oman opin puhtaudesta ja siitä johtuva herran pelko. Harva kuitenkaan tunnustaa laiskuuttaan.

Näen välttämättömäksi, että Maanpuolustuskorkeakoulu panostaa yhteiskunnallisen vaikuttavuutensa terävöittämiseen heti, kun puolustusvoimauidistuksen kiihkein toimeenpano on saatu päiväjärjestykseen. Asiaan on hyvä saada nykyistä kirkkaammat linjaukset, kun korkeakoulun strategia avataan taas sääntömääräiseen kausihuoltoonsa.

Lienee reilua lukijaa kohtaan viimeistään tässä vaiheessa avata myös tämän pääkirjoituksen otsikkoon liittyvä yhteiskunnallisen vaikuttamisen viesti. Minulla oli jokin viikko sitten ilo nauttia Taideyliopiston Sibafestin avajaiskonsertista. Siellä professori soitti itse rumpuja, eikä tyytynyt muiden artistien esittelyn jälkeen sivustakatsojaksi.

Päätoimittaja **Aulis Minkkinen**

Vaihteeksi tutkimus edellä

Vuosi on vaihtunut, uudet tehtävät, tavoitteet ja niiden saavuttamiseen käytettävissä olevat resurssit on jaettu tarvitsijoille. Toivon, että selviämme tästäkin vaativasta vuodesta yhtä hyvin tuloksin kuin edellisestä. Kaikki korkeakoulun työntekijät voivat olla menneeseen vuoteen tyytyväisiä.

Tänä vuonna toimintamme painopiste on edelleen puolustusvoimauudistuksen toimeenpanossa. Tämä edellyttää esimiehiltä tehtävien priorisointia niin, että henkilöstömme työpanos kohdistuu keskeisimpiin puolustusvoimauudistusta edistäviin tehtäviin ja että opetuksen hyvä laatu kyetään säilyttämään kaikilla tutkintotasolla.

Entä sitten tutkimustoiminta? Henkilöstömme määrä supistuu samalla, kun opetustehtävien määrä kasvaa. Tämän kehityksen väistämättömänä seurauksena tutkimustoimintaamme käytettävissä olevat resurssit vähenevät entisestään. Kyseessä on kuitenkin toimintamme osa-alue, jossa meidän on pyrittävä selvään parannukseen, kuten opimme edellisestä korkeakoulujen auditoinnista vuonna 2011. Olemme kehityksessä hyvällä polulla, mutta paljon on kuitenkin vielä tehtävää.

Olen eri yhteyksissä todennut, että korkeakoulua kehittäessä resurssit jaetaan ensisijaisesti opetuksen ehdoilla. Olen kuitenkin määrittänyt tälle vuodelle toimintamme kehittämiseen vain yhden parantamiskohteen: tutkimuksen. Meidän on pidettävä huoli, että pienet tutkimusresurssimme kohdistuvat tarpeellisiin, laadukkaasti toteutettuihin tutkimustehtäviin. Muuten on vaarana, että jotain tärkeää jää tutkimatta, ja sen johdosta päätöksiä saatetaan tehdä puutteellisin perustein.

Tutkimustoiminnan haasteena on sen sirpaleisuus. Liian sirpaleinen tutkimustoiminta rasittaa kohtuuttomasti tutkimustehtävien hallinnointia ja edistymisen seuranta. Tällöin taas on vaarana, että tärkeätkin tutkimustehtävät hukkuvat suureen massaan eikä tutkimustoiminnan pai-

nopiste muodostu tutkimuksen tärkeyden mukaan. Puhumattakaan siitä, että tärkeät tehtävät jäisivät kokonaan tekemättä.

Korkeakoulun tutkimustoiminnan kehittämisessä edetään kuluvaan vuoteen aikana laadittavan tutkimustoiminnan strategiatyön kautta. Kyseinen työ ajoitetaan ja sovitetaan yhteen puolustusvoimien tutkimus- ja kehitysstrategian ja Maanpuolustuskorkeakoulun kokonaisstrategian kanssa. Rinnan strategiatyön kanssa parannetaan tutkimustoiminnan laadunvarmistusta kehittämällä ja ottamalla käyttöön laadulliset ja määrälliset mittarit. Lisäksi parannetaan julkaisu- ja tiedustelu- ja tutkimustoimintaan liittyviä prosesseja. Julkaisu- ja tiedustelutoiminnassa keskeisenä tavoitteena on kasvattaa vertaisarvioitujen julkaisujen määrää.

Tutkimustoiminnan suunnittelu ja johtaminen on toteutettava vielä nykyistään selkeämmin kolmella eri tasolla. Ylimmällä tasolla määritetään koko korkeakoulun tasolle kuuluvat laajat tutkimuskokonaisuudet. Näiden tutkimusten vetovastuu annetaan pääsääntöisesti tutkimusjohtajalle. Seuraavalla tasolla kootaan kunkin laitoksen sisällä eri tieteenaloja käsittäviä kokonaisuuksia, ja niille kullekin nimetään vastuuhenkilöksi professori. Alimmalla tasolla määritetään yksittäisten tieteenalojen tehtävät ja vastuuhenkilöt. Kaikilla tasoilla on aivan olennaista, että tutkimustehtävien määrittämisen ja resurssien jakamisen jälkeen ei prosessiin tuoda eikä oteta uusia tehtäviä ohi virkatien, vaan keskitytään käskettyihin tehtäviin.

Korkeakoulun uudelleenorganisoinnin yhteydessä meillä on oivallinen tilaisuus kehittää tutkimusta sirpaleisesta laajempia kokonaisuuksia tutkivaan suuntaan. Älkäämme jättäkö tätäkään tilaisuutta käyttämättä. Jos mahdollisuus käytetään hyväksi, on toiminnan suunnittelu aloitettava jo nyt. Hyvät tutkimukset eivät valmistu yhdessä yössä, eivätkä vuodessa tai kahdessakaan.

Hyvän kevään toivotuksin,

Rehtori

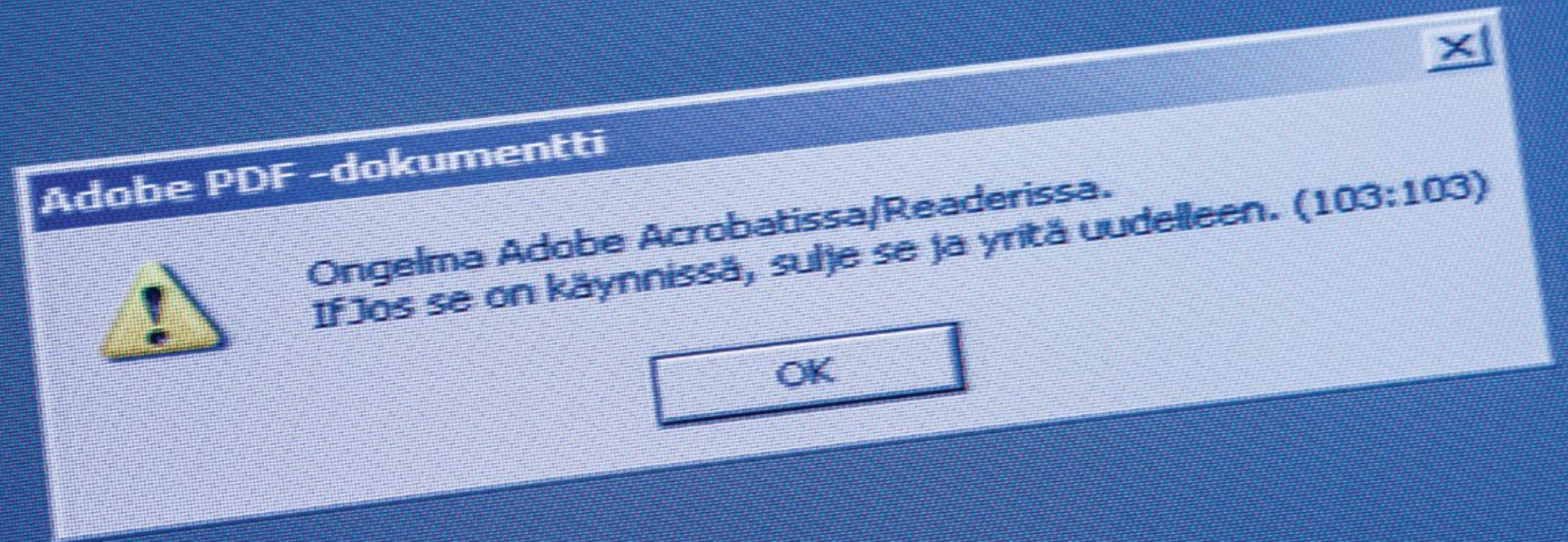
Lippueamiraali **Veijo Taipalus**

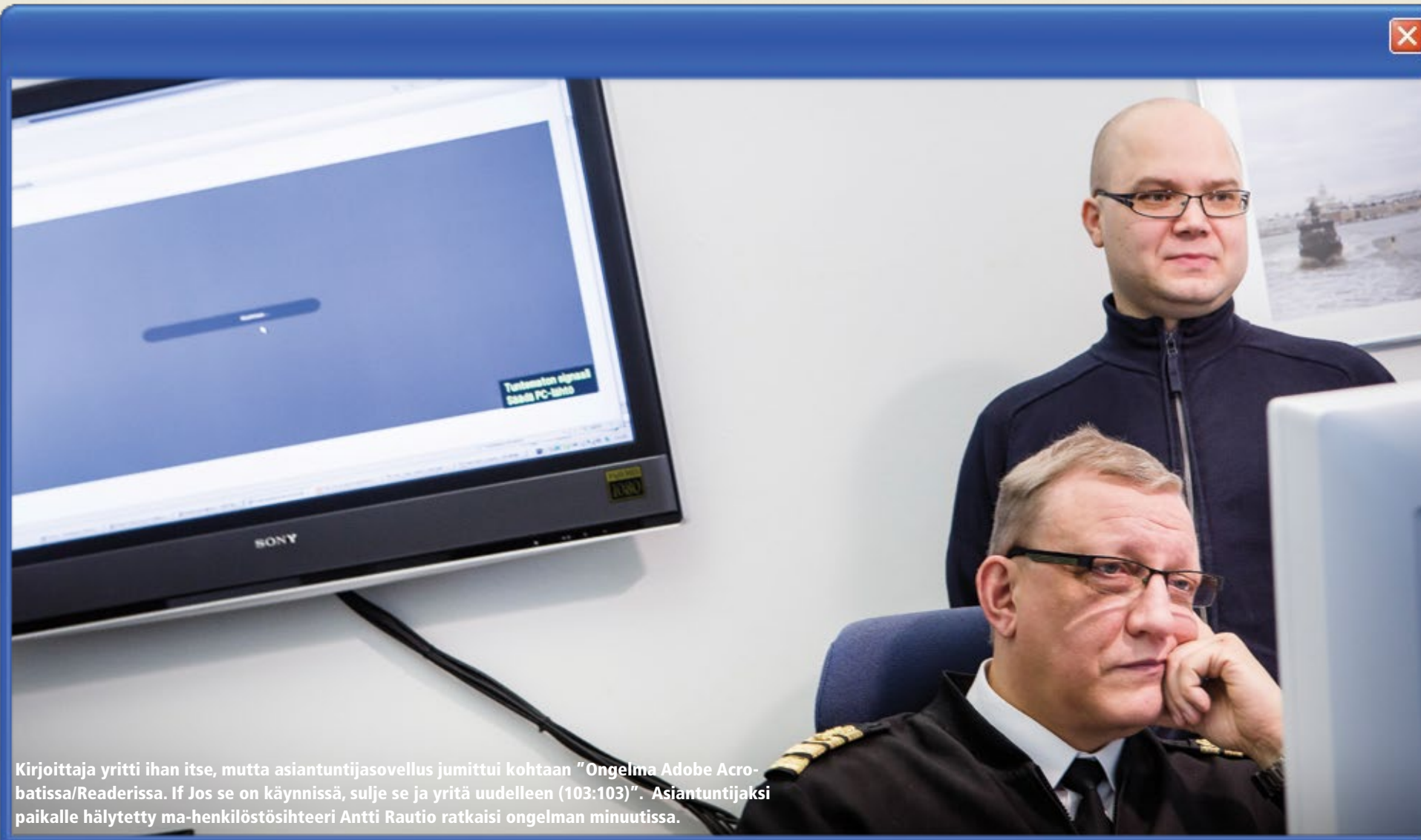

KUVA: Jarno Riipinen

TEKSTI: Aulis Minkkinen, KUVAT: Jarno Riipinen

KOHTI LOPULLISTA VOITTOA

Kirjoittaja yritti ihan itse, mutta asiantuntijasovellus jumittui kohtaan "Ongelma Adobe Acrobatissa/Readerissa. If Jos se on käynnissä, sulje se ja yritä uudelleen (103:103)". Asiantuntijaksi paikalle hälytetty ma-henkilöstösihteeri Antti Rautio ratkaisi ongelman minuutissa.

Kaupan piirissä kehitetty nerokas itsepalvelu on tullut myös puolustusvoimiin. Emme tarvitse enää sihteereitä, kun jokainen voi näppärästi hoitaa rutiiniluonteiset asiansa itsepalveluna. Säästöä syntyy, kun voidaan poistaa tarpeettomat palveluiden tuotantotehtävät ja keskittyä olennaiseen, sanoo konsulentti.

Säästön määrä on helposti todistettavissa yksinkertaisen laskutoimituksen kautta. Tar kastelkaamme siis kahden iskurityöntekijän laskennallista suoritusta. Heistä ensimmäinen on järjestelmäsovellusta X ammatikseen käyttävä sihteerihenkilö. Toinen on alansa asiantuntija, vaan eipä satu hänen ydinosaamisalueensa juuri kyseisen tietojärjestelmän X kohdalle.

Sihteerihenkilö saa kuukaudessa bruttopalkkaa 2 700 euroa. Se tekee noin 17,65

euroa tunnilta eli 29,42 senttiä minuutilta.

Koska työtehtävän kapea-alaisuus on johdantanut siihen, että hän osaa käyttämänsä tietojärjestelmän niksit ja knopit ulkoa, niin häneltä kuluu rutiininomaiseen sekvenssiin á keskimäärin kolme minuuttia, eli 88,26 senttiä/case. Kun työpäivässä on noin 400 tehollista peliminuuttia, niin kolmen minuutin kappalevauhdilla caseja hoituu 133 kappaletta päivässä. Tasalaatu ja tappotahti – tylsää mutta toimivaa. Eikä aina niin tyl-

sääkään, sillä esimerkkihenkilömme osaa järjestelmä X:n käytön niin hyvin, että vaihtaa sujuvasti kuulumisia samaan aikaan, kun näpyttelee virheettömästi laitteistoaan.

Alansa asiantuntija saa jyhkeää asiantuntijan palkkaa, joka on tuplat sihteerihenkilöön nähden, eli 5 400 euroa, mikä tekee noin 35,29 euroa tunnilta eli 58,82 senttiä minuutilta.

Asiantuntijan mielenkiintoisessa työelämässä hän tarvitsee sovellus X:ää hyvin harvoin; vain noin kolme kertaa kuukaudessa. Tästä johtuen hän ei ole milloinkaan harjaantunut järjestelmän sujuvaan, konemaiseen näpyttelyyn, vaan joutuu hän aina esimäärään salasanaa, fundeeraamaan seuraavaa vaihetta, tutkimaan käyttöohjetta, palaa-

maan sekvenssissä takaisin ja kilauttamaan vielä kaverillekin. Siksi yhden casen kanssa painiessa menee 30 minuuttia/kerta. Sen takia tehollista asiantuntijan aikaa kuluu 52,95 euron edestä kuukaudessa järjestelmä X:n parissa tuherrettuun työhön sen sijaan, että hän tienaisi nuokin rahat tuottamalla sitä asiantuntijuutta, mitä varten hänet on taloon rekrytoitu.

(Lisäksi pitäisi vielä laskea nekin kustannukset mukaan, jotka aiheutuvat asiantuntijan tekemien virheiden oikaisemisesta, vaan jätetään se osuus asiantuntijoille...)

Mikä on laskuharjoituksen opetus?

Jos tämän tarinan sihteerihenkilö ei tee mitään muuta, kuin vapauttaa asiantuntijoita tuottavaan työhön, niin organisaatiossa kannattaa pitää yhtä päätoimista sihteeriä 51:ää asiantuntijaa kohden (sihteerin kuukausipalkka 2 700 euroa jaettuna 52,95 euron työpanokseen asiantuntijaa kohden = noin 51 asiantuntijaa vastaava kulunki). Häneltä kuluu tuon joukon asioiden hoitamiseen 51 * 3 * 3 minuuttia, eli 459 minuuttia, eli hie man toista työpäivää.

Kuukauden muut työpäivät sihteerihenkilö voi pyhittää esimerkiksi siihen, että ottaa hoitaakseen kaikki ne lukemattomat työryhmäjäsenyydet ja erityistehtävät, joihin vielä kelpaa joku muu kuin päätoiminen virkamies. Kun nekin hoitaa tehokkaasti, niin vielä jää kosolti aikaa kahvikerholle, esikunnan kukkien kastelulle, työyhteisön kehittämispohdinnalle, *Vauva*-lehden keskustelupalstalle ja muuhun olennaiseen – sen lisäksi, että turhasta näpräämisestä vapautetut 51 asiantuntijaa tekevät juuri sitä, mitä varten heidän on palkattu.

Säästöä syntyy, kun voidaan poistaa tarpeettomat itsepalveluiden tuotantotehtävät ja keskittyä olennaiseen – *kun tämä tehdään kaikilla toiminnan tasoilla, olemme liikuttavan likellä lopullista voittoa, eiks joo?*

Aulis Minkkinen

Mahdollisuuksia muutoksesta

TEKSTI JA KUVAT: Aki Aunala

Maanpuolustuskorkeakoulu on käymässä läpi suuria muutoksia: ainelaitoksia yhdistetään, tutkintoja uudistetaan ja toimintoja keskitetään Santahaminaan. Mutta korkeakoulun uusi vararehtori, eversti Jyrki Heinonen näkee muutoksessa ennen kaikkea mahdollisuuksia parempaan.

Maanpuolustuskorkeakoulun tammikuussa aloittanut vararehtori, eversti **Jyrki Heinonen** on saanut raivattua kiireisestä päiväohjelmastaan tunnin pituisen kolon kalenteriinsa. Hänen aikansa on viime aikoina täyttänyt korkeakoulun nykytoimintoihin tutustuminen. Aikaisemmin päivällä perehdytsreitti oli vienyt Kruununhaakaan, josta muun muassa pääkirjasto on tekevässä muuttoa Santahaminaan.

– Onneksi sain vaikuttaa perehdytyksen aika-
tauluun, jotta ehdin kuunnella kaikkia yksiköitä
sopivan väljässä ilmapiirissä, Heinonen kertoo.

Heinonen on nyt kolmatta kertaa Maanpuo-

lustuskorkeakoulun palveluksessa. Aikaisemmin hän on toiminut Maanpuolustuskursien (MPK) apulaisjohtajana, ja myös Strategian laitoksen johtajuutta tuli kokeiltua lyhyesti. Puolustusvoimissa ollessaan Heinonen on palvellut ilmatorjunta-aselajin tehtävissä kolmella eri paikkakunnalla ja myös Pääesikunnassa kolmella eri osastolla. Viimeisin pesti puolustusvoimien viestintäjohtajana oli kaikesta raskaudestaan huolimatta rikas kokemus.

– Edelliset kolme vuotta vierähtivät suhteellisen vauhdikkaasti. Puolustusvoimauudistus oli tietysti koko ajan eteenpäin vievänä voimana, tai toisinaan perässä vedettävänä taakkana, mutta kokonaisuutena aikakausi oli antoisa. Kellon-

Ihmiset tekevät lopulta kaivatut muutokset, ei paperit.

tai vuorokaudenaikoja ei tunnettu, Heinonen pohtii.

Laitilassa Varsinais-Suomessa kasvanut Heinonen ei haaveillut upseerin urasta nuorempana. Hän päätyi uralle sattumalta, mikä lienee samankaltainen taustatarina useammallekin ammatilliselle urasta riippumatta. Hänen mielestään upseerin uralle päädytään kahdesta eri ryhmästä: heihin jotka tulevat alalle sukulaistaustan ja ympäristön vaikutuksesta ja heihin, jotka tulevat ”muista syistä”.

– Itse kuulun jälkimmäiseen ryhmään, sillä minulla ei ollut vielä lukioikäisenä mitään käsitystä puolustusvoimista tai sen toiminnasta. Kun sain ylioppilaslakin, päätin että suoritan nopeasti intin pois ja siirryn ”oikean elämän” pariin, mutta toisin kävi. Kohta siitä on kulunut jo 32 vuotta, enkä ole vielääkään sitä ”oikeaa elämää” nähnyt, Heinonen veistelee.

Hihat on käärittävä

Heinosen nimitys vararehtoriksi oli hänelle itselleen mieluinen uutinen. Henkilöstösuunnittelussa ei ole mahdollista eikä järkevää pyrkiä vain yhteen tiettyyn tehtävään, mutta kun tarjous vararehtoriksi tuli, niin ei hänen tarvinnut sitä kauan pohtia. Heinonen toivoo, että hänen monipuolisesta kokemuksestaan on hyötyä uusissa tehtävissä.

Maanpuolustuskorkeakoulussa vararehtori vastaa prosessista opetus. Hän toimii myös ainelaitosten suorana esimiehenä. Organisaatio-uudistus tarkoittaa vararehtorin kohdalla paljon käytännön työskentelyä puolustusvoimauudistuksen läpiviemiseksi. Suurin muutos lienee kuitenkin näkökulma asioihin. Samojen asioiden kanssa ollaan tekemisissä kuin aiemminkin, mutta eri perspektiivistä

– Puolustusvoimauudistuksen läpivienti muut-

tui tänne tullessani konkreettiseksi. Aikaisemmin olin lähinnä pohtinut, miten rakenteista ja muutoksista kertoa eteenpäin, mutta nyt pääsee suoraan järjestelytyöhön muun muassa ainelaitosten asemoimiseksi uuteen organisaatioon. Tutkintouudistus tapahtuu tässä sivussa, mikä säteilee suoraan käytännön opetustyöhön. Töitä taatusti riittää, Heinonen sanoo.

Muitakin eroja edelliseen tehtävään on. Puhelin kuulemma soi huomattavasti harvemmin kuin ennen, mikä on suoraa vaikutusta vararehtorin tehtävänkuvasta. Ad hoc -tehtävien määrä vähenee, kun on tekemisissä pitkän linjan suunnitelmien kanssa siitä, miten suomalaisia upseereja koulutetaan kadetista kenraaliksi. Vararehtorin tehtävissä pitää olla aikaa ja tilaa kuunnella eri näkemyksiä, jotta voidaan rakentaa parasta mahdollista.

Heinonen näkee korkeakoulun haasteet ennalta määritetyn aikaikkunan kautta: 1. tammikuuta 2015 saakka on aikaa suunnitella ja kehittää organisaatiota paremmin toimivaksi. Siihen saakka on mahdollisuus valmistella, siihen saakka on mahdollista hämmäntääkin, mutta tärkeintä on, että kaikki mikä tulee voimaan tuolloin, on tullut laadullisen suppilon kautta. Kaikki aika on käytettävä hyödyksi, sillä vuonna 2015 toimivan organisaation tulee olla uskottava, hyvin toimiva ja tuloksellinen.

– Tärkeintä uudistamistalkoissa on muistaa, että ihmiset tekevät lopulta kaivatut muutokset, ei paperit. Ihmisten sitouttaminen muutostavoiteisiin on tärkeää, ja uskon, että tähän voin vielä

ensimmäisen vuoteni aikana vaikuttaa. Emme ole lakkauttamassa toimintojamme, vaan luomassa jotain uutta, toivottavasti parempaa.

Yhteiskunnan palveluksessa

Eversti Heinosen ihmiskeskeinen lähestymistapa ilmenee useissa eri yhteyksissä. On selvää, että vahvasti numeroihin ja tilastoihin pohjautuvat uudistamissuunnitelmat tarvitsevat ihmiset uudistusten toteuttamiseksi. Myös perehdytys vararehtorin tehtävään tapahtuu ihmiskontaktien kautta, ei pelkästään papereita lueskelemalla. Vararehtorin tehtävässä on tärkeää olla tavoitettavissa ja ihmisten käytettävissä, ”oveni on aina auki, ihan konkreettisesti”, hän muistuttaa.

– Kun vaihtaa ajatuksia henkilöstön kanssa, kuuntelee mitä he päivittäin tekevät, on hyvin paljon helpompi arvioida suunnitelmia ja päätöksiä, joita tulee myöhemmin tehtyä kokonaisuuden kannalta. Isot linjat on annettu etukäteen, mutta sisältöön saa syvyyttä keskus-

telemalla ja ajatuksia vaihtamalla. Näen, että muutoksessa on aina mahdollisuus parempaan.

Heinonen tarkastelee vararehtorin tehtäviä myös yhteiskunnallisen tehtävän kautta. Vaikka Maanpuolustuskorkeakoulussa on oma johtava virkamies yhteiskuntasuhteiden ylläpitämiseksi, ovat kaikki johtohenkilöt vastuussa yhteiskunnallisen näkyvyyden parantamisesta.

– Työjärjestyksessä sanotaan, että vastaan opetuksen prosessista, joten sitä en tietenkään voi enkä halua muuttaa. Mutta taustastani johtuen tarkastelen tätä vastuualuettani vaikuttavuudestamme yhteiskunnan rajapinnassa. Eli on se sitten valmistuva opiskelija, joka kohtaa työelämän haasteet ja veronmaksajien odotukset, tai meillä julkaistut tutkimukset tai julkisuuskuvamme, niin olemme osa tätä yhteiskuntaa. Suomalaisella yhteiskunnalla on täysi oikeus saada tietää, mitä ja miten täällä asioita tehdään.

Heinonen näkee sekä korkeakoulun imagon että täältä valmistuvien opiskelijoiden liitty-

vän tiivistä yhteen. Hän kertoo pitävänsä erittäin keskeisenä Suomen ainoan sotilasyliopiston maineenhallintaa puolustusvoimien sisällä. Valmistuneet opiskelijat miehittävät valtaosan puolustusvoimien työpaikoista uransa varrella, ja korkeakoulun maine kulkee kaikkialle heidän mukanaan. Tällä saralla on vielä kehittymisen varaa.

– Meillä on täällä jatkuvasti opiskelijoita joukossamme, jotka lähtevät joukko-osastoihin viemään oman oppinsa eteenpäin. Se, että he voisivat mukanaan käsityksen, että olemme täällä

aallonharjalla, että osaamme opettaa, tutkimuksemme on hyvää ja kaikki organisaatiossa toimii erinomaisesti, on keskeistä. Nyt välttämättä opiskelija ei saa kuvaa kokonaisuudesta ja näe opintojensa merkitystä ja laatua haluamallamme tavalla, Heinonen pohtii.

Keskittämisestä synergiaetuja

Maanpuolustuskorkeakoulu toimii sotilasorganisaationa siviilimaailman rajapinnassa erittäin sujuvasti. Esimerkiksi vararehtorilla on useita vaikutuskanavia työssään. Hän on edustettuna

”

Oveni on aina auki, ihan konkreettisesti.

den ja tietoa janoavien kansalaisten suuntaan. Myös useilla ainelaitoksillamme on tiiviit suhteet ulospäin, Heinonen kertoo.

Kun sotilasyliopiston toiminnot keskittään pääosin Santahaminaan, kaikki Heinosen mainitsemat kontaktipinnat yhteiskuntaan mielletään vieläkin selvemmin kiinteäksi osaksi Maanpuolustuskorkeakoulua. Maanpuolustuskorkeakoulusta tulee täyden palvelun laitos, jonne on helppo tulla ja jonka brändi tunnetaan maailmalla. Heinonen näkee keskittämisen pelkäänsä positiivisena mahdollisuutena viedä toimintaa eteenpäin.

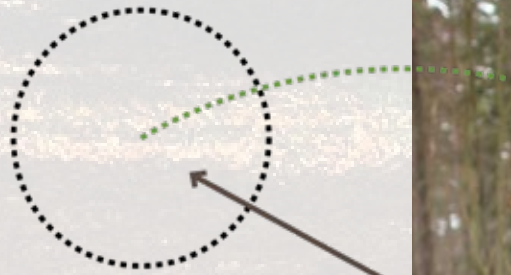
– Se, että koko koulu toimii yhdellä kampuksella ja ihmiset näkevät toisiaan päivittäin, on melkoisen voimaannuttava ajatus. Kun tietää ihmiset, keneltä saa mihinkin asiaan ratkaisun, uskon, että toimintamme kehittyy uudelle tasolle. Kun katson taaksepäin, jolloin olen ollut mukana yhdistämässä eri yksiköitä, niin tilanne on tuskin yhtään sen monimutkaisempi. Tällaiset muutokset onnistuvat yhteisten päämäärien asettamisella ja ihmisten yhteistyöllä.

Muutenkin asiat näyttävät hyviltä. Heinosen mielestä korkeakoulu on rakennettu määrätietoisesti jo yli 20 vuotta, ja koko ajan on menty eteenpäin. Korkeakoulun kurssi on kaikin puolin hyvä, eikä sitä ole tarvetta suurin liikkein muuttella. Kapeikkoja on edessä, kuten aina kaikilla reiteillä, mutta navigoinnin voidaan luottaa pitävän oikeassa kurssissa. Vararehtori uskoo erityisesti seilauksesta huolta pitävään miehistöön. – Olen erittäin ylpeä Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstöstä. Täällä on osaavat ihmiset, joiden ammattilypeys on huippuluokkaa, Heinonen päättää. ■

Sotatiedettä – ei sotatieteitä?

TEKSTI: Juha Mäkinen, KUVAT: Jarno Riipinen

Jatkan Defensor Patriae aikaisemmissa numeroissa käytyä keskustelua tieteen ja sotatieteiden erityispiirteistä. Laajennan keskustelun näkökulmaa kytkemällä pohdintaan sotatieteellisen tutkimustoiminnan tulevaisuuden haastattelun.

Kohti uutta arviointia

Kaksi edellistä korkeakoulujen arviointineuvoston Maanpuolustuskorkeakouluun kohdentamaa arviointia toivat selkeästi esille vahvuutemme, mutta tutkimustoiminta ei valitettavasti kuulunut tähän joukkoon. Vuoden 2011 arvioinnin raportissa todettiin tutkimustoimintamme laadunvarmistuksen olevan ”alkavalla” tasolla, jolta pitäisi edetä vuoteen 2017 mennessä korkeammalle eli ”kehittyvälle” tasolle. Mutta miten ja millä resursseilla?

Ristiriitaisesti nyt käynnissä olevassa puolustusvoimauudistuksessa höylättiin jo valmiiksi alimittaisia Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimusresursseja vaarantaen tulkintani mukaan etenkin yliopistollisen toimintamme edellytyksiä. Sittemmin näitä edellytyksiä on yritetty mielestäni perusteettomasti paikata nimeämällä opinnäytteitä tutkimuksiksi. Valitettavasti tämä menettelytapa ei ole ainakaan nykyisin voimassa olevien korkeakoulujen arviointineuvoston kriteerien mukaista.

Täten olemme painitermein ”sillassa”. Ellemme kykene luovasti kiteyttämään, miten voimme korkeakouluna pärjätä yliopistollisen sarjan kilpailussa, niin ratkaisuvaihtoehdoiksi jää korkeakoulumme sotakoulumaistaminen, ammattikorkeakoulumaiseksi muuttaminen tai yliopistollisten palvelujen ostot puolustushallinnon ulkopuolelta.

Sotatiede vai sotatieteitä?

Ajan myötä vallitsevaksi käytännöksi on tullut puhua sotatieteen (yksikössä) sijasta sotatieteistä (monikossa). *Operaatio-oppi ja taktiikka* on pe-

rintainen esimerkki kokoavasta ”sotatieteestä”, mutta mitä tieteistä on sotataidollinen operaatio-oppi ja taktiikka? Sotataitohan ei ole tiedettä, vaan oppirakennelma, joka pitäisi tieteistää.

Aikamme akatemisoituneessa yhteiskunnassa sekä tieteistymisen että tieteistämisen prosessit ovat tulleet tutuksi esimerkiksi ammattikuntien ja kansakuntien pyrkiessä ylläpitämään tai saavuttamaan yhteiskunnallisesti ja kansainvälisesti asiantuntevampaa ja arvostettavampaa asemaa. Tarkoitan tieteistymisellä oikopolkuja, joilla alan oppirakenteet tieteistetään ”käden käänteessä”. Tieteistymisen dominoidessa yliopistomme ovat aikaansaaneet tutkintoinflaation, mikä on johtanut myös tohtorien työttömyyteen. Samalla tutkintoihin sisältyvien opinnäytteiden laatu ei välttämättä ole kehittynyt riittävästi, sillä kansainvälisen tutkimusarvostuksen saanti tuntuu yhteiskunnassamme hieman takkuavan.

Sen sijaan tieteistämisellä viitataan niihin vähintään vuosikymmeniä kestäviin tutkimusprosesseihin, joissa tutkijat, koulukunta ja tutkimusyhteisöt eriyttävät, vaan eivät irtaannuta, uuden tieteenalan tieteiden laajasta kentästä ja ammatillista opeista. Tieteistäminen on sääntöjen ja normien mukaista toimintaa, jossa rikkomuksia valvotaan ja tarpeen mukaan joko palkitaan tai rangaistaan muutoinkin kuin tutkimuseettisissä menettelyissä. Sotatieteilijät eivät laadi tieteen normeja. He voivat vaikuttaa vain vähän niiden kulttuuriseen evoluutioon, mutta voivat omaksikin edukseen olla tästä kehityksestä selvillä ja tutkimusprosessiansa kautta mukana.

Käsite *sotatieteet* on itsessään harhaanjohtava.

”**Tiede ei tuota työtunteja, sotaharjoituspäiviä eikä ainakaan ensisijaisesti harjoituskokemuksia, vaan useimmiten tieteellisiä kirjoja ja artikkeleita.**

Termi ei kerro, mitä sotatieteissä tutkitaan, sillä sotatieteissä ei tutkita vain sotaa ja sodankäyntiä. Sotatieteiden yleisenä tutkimuskohteena on sotilaallinen toiminta. Sotilaallista toimintaa voidaan tarkastella esimerkiksi tieteellisestä tai muusta näkökulmasta, mutta miksi ylipäätään tarvitaan sotatieteitä sotilaallisia kohteita ja toimintaa tutkivien emotieteiden rinnalle?

Sotatieteiden tuloksista

Esiparadigmaisen, ajoittain esitieteisen, sotatieteisen tutkimuksen tulisi kohdentaa tulkintani mukaan entistäkin enemmän huomiota sodan ajan joukkoihin ja sotilaisiin; näihin uskottavan puolustuskykymme ydintekijöihin. Heidän käytänteitään pitäisi tutkia, eikä yksinomaan heidän diskurssiaan sotataidon opeista. Tarkoitan käytänteitä, jotka ovat asiakasrajapinnassamme kouluttavissa joukko-osastoissa ja niiden harjoitusalueilla.

Myös operaatio-opissa ja taktiikassa, jonka osiltaan katson kuuluvan sekä ihmistieteisiin että taiteisiin, tulisi tutkimusta kohdentaa joukkojen operointiin ja taktikointiin sekä harjoitusta simulaatioympäristöissä. Tällainen tutkimustoiminta toki edellyttää muodostettuja joukkoja. Edelleen näiden joukkojen tulisi toimia luonnollisissa toimintaympäristöissään, eikä esimerkiksi Lapissa ampumakenttäalueella.

Tiede ei tuota työtunteja, sotaharjoituspäiviä eikä ainakaan ensisijaisesti harjoituskokemuksia, vaan useimmiten tieteellisiä kirjoja ja artikkeleita. Tiede tuottaa tietoa hyödynnettäväksi ja sovellettavaksi – niin Suomessa kuin ulkomailla. ■

*Santahamina-talosta
varuskunnallinen maamerkki*

TEKSTI: Aki Aunala, Aulis Minkkinen, KUVAT: Aki Aunala, Lisa Hentunen

Santahamina-talo
10.1.2014
Maanpuolustuskorkeakoulu

Maanpuolustuskorkeakoulun kipeästi kaivatun uudisrakennuksen urakointi on käynnistynyt nopealla aikataululla pitkähkön valmisteluvaiheen jälkeen. Santahamina-taloksi nimetty rakennus on valmistuttuaan Maanpuolustuskorkeakoulun ja samalla koko Santahaminan varuskunta-alueen tyylikäs portinpylväs heti sotilasalueelle saavuttaessa.

Maanpuolustuskorkeakoulun uudisrakennusta suunniteltiin vuosikausien ajan, kunnes vihdoin vuoden 2013 syksyllä tontin raivaustyöt pääsivät alkuun. Uudisrakennushanke käynnistyi Maanpuolustuskorkeakoulun aloitteesta 12. kesäkuuta 2009 koolle kutsutussa työkokouksessa, jossa rakennuksen ja sen sijaintipaikan hahmottele voidaan katsoa alkaneeksi. Jo tätä ennen uudisrakennukselle pyrittiin luomaan edellytyksiä aina vuodesta 1993 alkaen, mutta nämä aiemmat hankkeen käynnistysyritykset eivät johtaneet rakentavaan lopputulokseen. Vuoden 2009 aloite jalostui suunnittelu- ja päätöksentekoprosessissa vähin erin, ja lopullisena ratkaisuna voitaneen pitää puolustusministeri **Stefan Wallinin** 15. kesäkuuta 2012 tekemää rakentamispäätöstä.

Varsinainen talon rakentaminen alkoi alue- ja maanrakennustöillä syyskuussa 2013. Aluetta hallinnut entinen K-kaupan tontti oli jo pitkään ollut pysäköintialueena, ikään kuin odottaen tulevia mullistuksia. Pysäköintialuetta reunustivat hiljalleen pusikoituneet lepät ja koivut. Kun ensimmäiset raivaustraktorit ja metsäkoneet pääsivät paikalle, oli bussipysäkki jo poistettu käytöstä. Alue rajattiin oranssein aidoin, ja rakennustyömaasta ilmoittivat varoituskyltit kaikkia ohikulkijoita.

Kesä oli kääntynyt jo syksyksi, illat viilenivät. Rakennusalueella sijainneet puut olivat nurin muutamassa päivässä, joten maanrakennustyöt pääsivät nopeasti alkuun. Peruskallio muuntui louheeksi ikkunoiden helistessä, kivi siirtyi ja hiekka liikkui ripeästi. Koska talven tulo oli sopivasti myöhässä, ei rakennustyömaalla tarvinnut useinkaan huhkia kalseissa pakkasissa. Vuo-

den loppuun mennessä maanrakennustyöt olivat virallisesti ohitse, ja vastuu alueesta siirtyi rakennusurakoitsijalle. Joulun tienoilla oli aika aloittaa itse uudisrakennuksen perustusten rakentaminen ja peruskiven muuraamisen valmistelu.

Peruskiven muuraus

Peruskiven muuraus päätettiin loppuvuodesta järjestää korkeakoulun vuosipäivänä, eli viikon 2 perjantaina, tänä vuonna siis 10. tammiukuuta 2014. Samana päivänä järjestettiin myös vuosipäivän päiväjuhla, joka sisälsi muun muassa paraatin sekä uuden sotataidon klassikon, **R. Lorentzin** *Iskuja ilmaan* -teoksen, julkaisun. Koska vuosipäivän iltajuhla järjestettiin vielä saman päivän iltana, ei peruskiven muuraamiselle löytynyt muuta sopivaa vaihtoehtoa kuin varhainen aamu. Mikäs sen parempi tapa aloittaa 21-vuotiaan sotatieteellisen yliopiston juhallisuudet kuin peruskiven muuraus kauan odotettuun uudisrakennukseen.

Peruskiven muuraamiseen oli varattu noin 15 metriä kanttiinsa oleva alue, johon muuraajien ja paikalle kutsuttujen todistajien arvovaltainen joukko asettui antamaan osansa seremoniaan.

Tilaisuus alkoi varhain aamulla, mikä tammi-kuisessa Etelä-Suomessa tarkoitti tänä vuonna hyvin pimeää ja myös erittäin kosteaa keliä. Onneksi valkea paviljonki suojasi yleisöä kylmästä ryöppyävältä sateelta. Muutamilla valonheittimillä varmistettiin se, että muurarit löysivät teltan ulkopuolella sijainneen peruskiven muurauskehikon sekä tietty itse muurauskauhat ja betonipaljun.

Rakennusperinteen mukaisesti peruskiven ytimeksi tuli asiakirjakapseli, joka oli Maanpuolustuskorkeakoulun tapauksessa 75 millimetrin tykinammuksen messinkinen hylsy. Varsinaisen peruskirjan lisäksi peruskiven ytimeen muurattiin hylsyn sisässä päivän *Helsingin Sanomien* A-osa, yhden euron kolikko, *Defensor Patriaen* viimeisin ilmestynyt numero (3/2013) sekä Maanpuolustuskorkeakoulun joukko-osastotunnus ja toimintasuunnitelman 2014 pääasiakirja. On toivottavaa, että peruskiven sisältö säilyy piilossa yleisöltä mahdollisimman pitkään, jotta kenties vuosisatojen päässä jälkipolvemme saavat vuoden 2013 *Defensor Patriaen* ihmeteltäväkseen.

Peruskiven muurasivat rehtori **Veijo Taipalus**,

kansliapäällikkö **Arto Rätty**, sotatalouspäällikkö **Jarmo Lindberg**, toimialajohtaja **Jari Panhelainen**, johtaja **Pekka Salojärvi**, arkkitehti **Markku Komonen**, rakennuspäällikkö **Frej Weurlander**, vastaava työnjohtaja **Mikko Kolehmainen** ja hallintojohtaja **Aulis Minkkinen**. Ennen muurauksia jokainen muuraaja lausui muuttaman sanan rakennusprojektiin liittyen, kunnes oli vuoro heittää laastia varta vasten rakennettuun muuraukskehikkoon.

Sotilasalueen ja siviiliyhteiskunnan rajapinnassa

Toiminnallisesti uudisrakennus sijoittuu siviiliyhteiskunnan ja suljetun sotilasalueen rajapintaan, sillä rakennukseen on tarkoituksena keskittää merkittävä osa yleisölle avoimiksi tarkoitetuista varuskunnassa järjestettävistä tilaisuuksista. Pelkästään Maanpuolustuskorkeakoulu järjestää kymmeniä seminaareja ja kutsuvierastilaisuuksia vuodessa, joten tarvetta sotilasalueen raja-aitoja puhkovaan rakennukselle on paljon.

Rakennukseen sijoitettava Maanpuolustuskor-

keakoulun sotatieteellinen kirjasto ja rakennuksen kahviopalvelut ovat sotilas- ja siviiliyhteisön rajapintaan sijoitettuja toimintoja. Rakennuksen muut päätoimijat tulevat olemaan Puolustusvoimien Kansainvälinen Keskus ja Sotatekniikan laitos. Rakennuksen ylimmän, kolmannen kerroksen majoitustiloja käyttävät Maanpuolustuskorkeakoulun eri opetusryhmät.

Peruskiven muurauksilaisuudessa korkeakoulun rehtori, lippueamiraali Veijo Taipalus antoi uudisrakennukselle nimeksi ”Santahamina-talo”. Nimen valintaa varten järjestettiin myös nimikilpailu, mutta lopulta valinta päättyi jo työnimenäkin käytettyyn tuttuun ja loogiseen vaihtoehtoon. Santahamina-talo kuvastaa nimenä rakennuksen merkitystä varuskunnan yhteisenä palvelijana ja rakennuksena, jonka jokainen Santahaminaan tulija kohtaa ensimmäisenä maamerkinä portin ohittamisen jälkeen.

Tätä kirjoitettaessa, viikolla 8, rakennustyöt ovat edenneet ripeästi ja rakennuksen kasvu maan pinnan tasosta ylöspäin on jo alkanut tulevan väestönsuojatilan (suomeksi ”sauna”) kohdalta. Ensimmäiset elementtikuljetukset tulivat

tontille tällä viikolla, joten on syytä uskoa rakennuspäällikkö Weurlanderin sanoihin peruskiven muurauksilaisuudessa: ”talo on valmis vuoden kuluttua”.

Eikä siinä vielä kaikki...

Santahamina-talon lisäksi meneillään on muitakin merkittäviä rakennusprojekteja, joista tässä tiivis tilannekatsaus.

Harjoituskeskus ”Camp Sandis” rakennetaan ruokalarakennuksen ja pistooliradan väliin kuluvaan kevään–kesän aikana. Alueelle tulee neljä konttirakennusta, joita käytetään harjoitusten lisäksi ainakin alkuvaiheessa myös palkatun henkilökunnan väistötiloina toimistokäytössä.

Vanhassa rakennuskannassa tehdään lukuisia pienempiä muutostöitä, joilla mahdollistetaan Sotataidon laitoksen muutto samalle kampusalueelle. Työt ovat jo alkaneet ja ne valmistuvat syksyyn mennessä.

Päärakennuksen keskiosassa työmaa on suunnitelman mukaan myös jo käynnissä lehden ilmestyessä. Uuteen kombitoimistoon muuttaa

Opintoasiainosaston lisäksi Kadettikoulu ja tuleva Maisteriosasto niin, että Ritaritalon ensimmäinen kerros ehditään ennallistaa majoituskäyttöön syyslukukauden alkuun mennessä.

Koulunjohtajantie 2:n (entinen Kadettikoulun johdon virkatalo) hankesuunnittelu jatkuu. Jos suunnitelma osoittautuu kustannuksiltaan realistiseksi, niin tässä kohteessa työt alkavat Santahamina-talon valmistuttua. Rakennuksen loppukäyttäjät tulevat olemaan Sotataidon laitos ja Puolustusvoimien Kansainvälinen Keskus.

Maanpuolustuskurssien Maneesissa (Kruununhaka) tehdään myös opetustiloja ja -välineistöä koskeva parannustyö. Sen suunnittelu on alkanut, ja lopullinen aikataulu ratkeaa työn laajuuden ja kustannusvaikutusten myötä.

Sotamuseon perusparannuksen osalta hankesuunnittelu jatkuu. Päätös sijoituspaikasta on tehtävä kuluvan vuoden kesään mennessä, jotta suunnittelulle ja rakentamiselle jää riittävästi aikaa sen varmistamiseksi, että kaikki on uudistettu puolustusvoimien täyttäessä 100 vuotta vuonna 2018. ■

Eri tietoturvaluokkien yhdistäminen yhteen päätelaitteeseen tuo kustannussäästöjä

Maanpuolustuskorkeakoulussa kehitetty tekninen ratkaisu tuo organisaatioille merkittäviä kustannussäästöjä. Menetelmä mahdollistaa useiden eri tietoturvaluokan palveluympäristöjen käytön samalla päätelaitteella.

Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstöllä on tarve käyttää työssään ja opinnoissaan useita eri palveluympäristöjen työasemia. Joidenkin työasemien tarve saattaa kuitenkin olla vain kerran kuukaudessa, joten ei ole kustannustehokasta pitää eri tietojärjestelmiä varten erillisiä koneita. Eri ympäristöt on asennettu fyysisesti eri kiintolevyille. Käyttäjä valitsee minkä ympäristön kovalevyn kulloinkin käynnistää. Teknisen ratkaisun kriteerinä ovat Kansallinen turvallisuusauditointikriteeristön (KATAKRI) tietoturvallisuuden osa-alueiden asettamat vaatimukset.

Menetelmän kehitti opinnäytetyönään Maanpuolustuskorkeakoulun atk-järjestelmäpäällikkö **Jyri Penttinen**, ja se on tuotantokäytössä Maanpuolustuskorkeakoulussa lähes tuhannessa tietokoneessa. Penttisen opinnäytetyö voitti Tietoturva ry:n Vuoden tietoturvaopinnäytetyö -kilpailun ammattikorkeakoulusarjassa.

Puolustusvoimien Varusmies-elokuva palkittiin jälleen sotilaselokuvakilpailussa

Puolustusvoimien Varusmies-elokuva voitti ensimmäisen palkinnon Institutional Communication -sarjassa Italian Braccianossa 11.–17.11.2013 järjestetyillä Defence Film -festivaaleilla.

Festivaaleille osallistui 13 maata ja yhteensä 50 videota. Pääpalkinnon voitti Yhdysvaltojen elokuva ”2nd Combat Camera in Action – U.S. Air Force.”

Varusmies-elokuva voitti aikaisemmin samana vuonna sotilaselokuvien ensimmäisen palkinnon Puolan Varsovassa 16.–21.9.2013 järjestetyillä filmifestivaaleilla.

Varusmies-elokuvan tilasi Maavoimien esikunta vuonna 2011. Elokuvan on ohjannut Maanpuolustuskorkeakoulun Täydennyskoulutus- ja kehittämisskeskuksen ohjaaja **Irma Nyfors**. Elokuvan käsikirjoittivat ohjaaja Nyfors, ylliluutnantti **Jaakko Ala-Hiiri** sekä maavoimien esikunnan majuri **Timo Koljonen** ja kapteeni **Timo Miettinen**.

Maanpuolustuskorkeakoulu ja Svenska handelshögskolan järjestävät Peda-forumin vuonna 2015

Vuosittain järjestettävä Peda-forum on kaikille avoin yliopisto-opetuksen ja oppimisen kehittämisen verkostoseminaari, jonka tavoitteena on asiantuntijuuden tukeminen yhteistyön avulla. Vuoden 2015 Peda-forum järjestetään Helsingissä 20.–21.8.2015, ja sen järjestelyvastuu on jaettu Maanpuolustuskorkeakoulun (MPKK) ja Svenska handelshögskolanin (Hanken) kesken.

Vuonna 2014 Peda-forumin järjestää Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Lappeenrannassa pidettävien Peda-forum -päivien jälkeen Maanpuolustuskorkeakoulun ja Svenska handelshögskolan alkavat kerätä teemaidoita vuoden 2015 seminaaria varten. Kuka tahansa voi ehdottaa teemoja vuoden 2015 seminaariin, eikä aiheita ole rajattu.

Peda-forum 2015 *Call for papers* alkaa kuluvan vuoden toukokuussa ja päättyy saman vuoden joulukuussa. Lisätietoja julkaistaan järjestävien yliopistojen internet-sivuilla kevään aikana. Muista tarkistaa myös Peda-forumin omat verkkosivut, www.peda-forum.fi.

Puolustusvoimien painetut julkaisut nyt verkkokirjakaupasta

Puolustusvoimien julkaisuja on nyt mahdollista tilata suoraan verkkokaupasta. Aikaisemmin useamman mutkan takaa tilatut teolliset teokset ja ohjesäännöt saa nyt paria nappia painamalla suoraan kotiin.

Puolustusvoimien sopimuspaino Juvenes Printin rakentama ja ylläpitämä verkkokauppa tarjoaa laajenevan valikoiman puolustusvoimien eri julkaisuryhmiä. Tällä hetkellä verkkokaupasta löytyy pääasiassa Maanpuolustuskorkeakoulun julkaisuja. Puolustusvoimien ohjesääntöjä tulee myyntiin tammi-kuun 2014 aikana.

Maanpuolustuskorkeakoulun painettuja julkaisuja kaipaavan kannattaa suunnistaa suoraan verkkokauppaan, jossa on nähtävillä voimassaoleva hinta ja arvioitu toimitusaika. Verkkokirjakaupasta löytyy pääasiassa vuodesta 2011 julkaistuja teoksia. Maanpuolustuskorkeakoulun aikaisempia julkaisuja voi toistaiseksi kysyä ainelaitoksesta ja osoitteesta kirjamyynti.mpkk@mil.fi entiseen malliin, mutta muuten postimyyntiä ei enää korkeakoulun toimesta harjoiteta.

Käy tutustumassa verkkokauppaan osoitteessa <http://pv.juvenesprint.fi>.

TEKSTI: Kadetti Ville Vatanen , KUVAT: Pasi Väättäinen

VUOSANKA-BLOGI - 26.1.2014 VALMISTELUA JA VIILAUSTA

Vuoden ensimmäinen Maanpuolustuskurssi käynnistyi

208. Valtakunnallinen maanpuolustuskurssi käynnistettiin Säätytalossa pidetyillä avajaisilla 20. tammikuuta 2014. Avajaispuheen piti puolustusvoimain komentaja, kenraali **Ari Puheloinen** ja tervehdyspuheenvuoron puolustusministeri **Carl Haglund**.

Kenraali Puheloinen esitti puheessaan erityiset kiitokset puolustusvoimien henkilöstölle maltillisesta ja rakentavasta suhtautumisesta puolustusvoimauudistuksen tuomiin muutoksiin. Puheloinen korosti, että ilman tätä isoa uudistusta puolustusvoimat olisi lähivuosina ajautunut rahoitukselliseen umpikujaan. Enempää ei voi kuitenkaan organisaatiota ottaa enää irti, vaikka resurssihaasteet jatkuvatkin.

Puolustusministeri Haglund keskittyi terveydyksessään kansainvälisen puolustusyhteistyön ajankohtaisiin kysymyksiin erityisesti EU:n ja Suomi-Ruotsi yhteistyön näkymien kautta. Haglundin mukaan Suomen tulee aktiivisesti selvittää, millä osin puolustuksen tulevaisuuden haasteisiin voidaan vastata kansainvälisen verkottumisen avulla.

Käyttäytymistieteiden laitoksen toiminnot osaksi Puolustusvoimien Tutkimuslaitosta

Maanpuolustuskorkeakoulun Käyttäytymistieteiden laitoksen toiminnot siirtyivät 1. tammikuuta 2014 osaksi vastaperustettua Puolustusvoimien Tutkimuslaitosta. Tuusulassa vuodesta 2006 Maanpuolustuskorkeakoulun osana toiminut Käyttäytymistieteiden laitos teki psykologisia henkilöarviointeja puolustusvoimien henkilöstövalintojen tueksi, henkilöstö- ja varusmieskyselyjä sekä tuotti henkilöstön kehittämishankkeissa tarvittavia psykologisia tutkimusmenetelmiä.

Käyttäytymistieteiden laitoksen henkilöstö tehtävineen siirtyi tutkimuslaitoksen organisaatioon. Uusi organisaatio jatkaa toimintaansa vanhoissa toimitiloissaan Tuusulan Rantatie 66:ssa, entisellä Taistelukoulun kampusalueella. Yli 200 henkeä työllistävään tutkimuslaitokseen on yhdistetty ja organisoitu uudelleen puolustusvoimien erillisiä tutkimusyksiköitä. Laitoksella on toimipisteet Riihimäellä, Ylöjärvellä ja Tuusulassa.

Sunnuntai on ammunnoissa tyyntä myrskyn edellä. Seuraavana päivänä kaiken pitää olla ampumapaikalla valmista, jotta ammunnat voidaan johtaa menestyksekkäästi haluttuun lopputulokseen. Tämä on viimeinen päivä, jolloin on aikaa hengittää paperipussiin ja tehdä viimeiset viilaukset ampumapaikan järjestelyihin.

Onneksi kadettiveljeys ei tässä tilanteessa petä. Ensimmäisen viikon mittaan ammuntojen työryhmät olivat huomanneet pieniä ja vähän isompiakin yksityiskohtia, joita karsimalla tai muuttamalla ammuntaa pystyttiin sujuvoittamaan. Nämä yksityiskohdat koottiin paperille ja välitettiin toisen osaston työryhmien kadeteille. Aamulla ampumapaikalle oli helppo lähteä. Käskyt olivat hioutuneet edellisellä viikolla lähes virheettömiksi, ja edellisviikon kadettien ohjeiden perusteella oli ampumapaikkojen yksityiskohtien korjaaminen vaivatonta. Sääkin suosi. Vierumäeltä lähdettäessä pakkakanen kolkutteli kahdenkymmenen asteen tienoilla, mutta Vuosangassa meitä tervehti yllättävän leuto keli, joka jatkui myös viikonlopun yli.

Perjantaina lähtenyt työryhmämme oli jättänyt ampumapaikan siistiin kuntoon. Kylkipanoksen räjähdysvoimasta kaatuneiden puiden uudelleenpystytys oli yksi niistä harvoista työtehtävistä, joita alueella piti toteuttaa. Harvat hangessa töröttävät valoraketien putket kertoivat hiljaista tarinaansa edellisen viikon ankarista

yhteenotoista. Tulevalla viikolla tulotisiin näkemään ratkaisevat taistelut Vuosangan herruudesta.

Päivän ohjelmaan kuului myös nuoremman kurssin perehdyttäminen huomisen ammunnan kulkuun sekä toimihenkilötehtäviin. Tehtävää helpotti osaltaan se, että tulevan viikon työryhmät olivat jo ampuneet saman ammunnan edellisviikolla. Tämän ansiosta perehdyttämistä ei tarvinnut aloittaa nollassa, ja mikä tärkeintä, pystyivät nuoremman kurssin kadetit kertomaan omat havaintonsa amunnasta.

Perehdyttäminen oli samalla koulutustapahtuma. Vanhemman kurssin ammunnanjohtajat tarkastivat nuorempien taitotason varmistukseksi siitä, että he pystyvät kouluttamaan joukolle tarvittavat aseenkäsittelytaidot sekä kouluttamaan joukon suoriutumaan ammunnoista turvallisesti.

Illalla on viimeiset hetket aikaa yrittää koota ajatukset huomista päivää varten, mutta myös yrittää rentoutua ja kerätä akut täyteen, jotta aamulla pystyy antamaan kaikkensa ammuntojen eteen. Tulevasta viikosta tulee haastava, mutta sen läpikälyssä auttaa hyvin valmistellut ja suunnitellut ammunnat sekä intoa ja oppimisenhalua täynnä olevat työryhmät.

Lue koko Vuosanka-blogi osoitteessa www.vuosanka2014mpkk.blogspot.fi

KYVYT JA MOTIVAATIO PUNTARISSA

TEKSTI: Heidi Rantala KUVAT: Aki Aunala

Haku Suomen ryhdikkäimpään yliopistoon on alkanut. Kaksipäiväinen pääsykoe järjestetään taas toukokuussa Santahaminan luonnonkauniissa ympäristössä. Mutta mitä kahden päivän aikana ehdittiinkään tehdä viime vuonna?

Edelliset Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeet järjestettiin 13.–17. toukokuuta 2013 Santahaminassa Helsingissä. Pääsykokeisiin osallistui 463 hakijaa, joista noin 140 valittiin syksyllä alkaneelle 100. Kadetti- ja 83. Merikadettikurssille. Maanpuolustuskorkeakouluun haki opiskelemaan yhteensä 662 henkilöä, mikä oli kaikkien aikojen suurin hakijamäärä nykyisten opintovaatimusten aikana.

Kaksipäiväinen pääsykoe koostui soveltuvuus- sekä valintakokeesta, joissa mitattiin hakijan koulutettavuutta, motivaatiota, ammattiin soveltuvuutta ja alaan kohdistuvaa kiinnostusta. Ensimmäinen päivä sisälsi soveltuvuuskokeen kyky- ja persoonallisuustestin ja toisena päivänä hakijat pääsivät näyttämään kykyjään juoksutestissä, haastattelussa, ryhmä- ja aineistokokeessa.

Soveltuvuuden arviointia psykologisin testein

Ensimmäinen pääsykoepäivä alkoi alkupuhuttelulla, jonka piti Maanpuolustuskorkeakoulun koulutuspäällikkö, everstiluutnantti **Pekka Halonen**. Tunnelma salissa oli jännittynyt mutta innostunut. Hakijoilla tulisi olemaan edessään kaksipäiväinen rupeama, jonka aikana heidän tuli osoittaa valmiutensa ja kykynsä upseerin urapolulle.

– Pitäkää huoli toimintakyvystänne, jotta olette terävänä, kun tilanne sitä vaatii ja ennen kaikkea olkaa omina itsenänne, Halonen ohjeisti hakijoita.

Alkupuhuttelun jälkeen hakijat jatkoivat päivää soveltuvuuskokeiden merkeissä. Kokeen psykologisiin testeihin sisältyi niin persoonallisuutta kuin johtamis- ja toimintatyylejä kartoittavia testejä sekä erityyppisiä lahjakkuustestejä. Näitä tulkitaan yhdessä muun hakijan soveltuvuuteen liittyvän tiedon kanssa, jota saadaan esimerkiksi varusmiesaikana tehdyistä johtajuusarvioinneista. Testien tavoitteena on arvioida hakijan soveltuvuutta upseeriksi johtajaominaisuuksien, motivaation ja oppimisvalmiuksien suhteen.

”
Juoksutesteissä kannustetaan siihen, että kaikki todella ylittäsivät karsintajaran.

Kadetit kannustamassa hakijoita

Toisen pääsykoepäivän hakijat aloittivat osallistumalla 12 minuutin juoksutestiin, haastatteluun, ryhmäkokeeseen ja lääkäriin tarkastukseen.

Sää oli hakijoille suotuisa koko viikon, joten juoksutestit päästiin juoksemaan aurinkoisessa säässä. Viikon aikana urheilukentällä juoksi tasaiseen tahtiin hakijoita, jotka pääsivät purkamaan viimeisetkin jännityksen rippeet juoksun lomassa. Toisen vuosikurssin opiskelijat olivat kannustamassa hakijoita osallistuen hakijoiden rinnalla juoksutestiin erilaisissa varusteissa, kuten esimerkiksi kaasunaamari kasvoilla tai sirpaleliivi päällään.

Osalle hakijoista oli ehkä yllätys, että juoksutesti toimi karsivana tekijänä pääsykokeissa. Juoksutestin karsintaraja on luonnollinen osa hakuvaatimuksia, koska upseerin uralla ei ole erikseen tehtäviä hyvä- ja huonokuntoisille. Mikäli vaadittua 2600 metrin tulosvaatimusta ei saavuteta, hakijaa ei voida valita alkavalle kadettikurssille. Juoksutestissä kannustetaan siihen, että kaikki todella ylittäsivät karsintajaran, jotta kaikki potentiaaliset hakijat pysyvät valintakokeissa loppuun saakka mukana. 2600 metrin tulosvaatimus karsi viikon aikana hyvästä yrityksestä ja tsemppistä huolimatta 54 hakijaa, mutta yli 85 prosenttia hakijoista suoriutui juoksustaan hyväksytysti.

Aineistokoe koulutettavuuden ja valmiuksien mittarina

Toisen pääsykoepäivän päätteeksi hakijoilla oli edessään viimeinen koitos: aineistokoe. Aineisto perustui hakijoille koetta edeltävänä päivänä jaettuun materiaaliin, joten lähtökohdat perehtyä materiaaliin olivat kaikille samat.

Osa hakijoista selasi aineistomateriaalia vielä viime minuuteille asti, kun taas toiset odottelivat vain rennosti kokeen alkamista.

Aineistokokeen aihe liittyy vuosittain puolustusvoimien toimintaan ja varusmiesjohtajien koulutukseen, niinpä aihepiiri on kaikille hakijoille ennestään tuttu. Esseevastausta edellyttäviin kysymyksiin vastataan materiaalin perusteella. Näin ollen kokeeseen ei voi valmistautua etukäteen. Aineistokokeella pyritään mittaamaan hakijan koulutettavuutta ja valmiuksia akateemisiin opintoihin.

Ryhmähenki korkealla

Maanpuolustuskorkeakoulun ainutlaatuisuus näyttäytyi myös pääsykokeiden järjestelyissä. Pääsykokeet järjestettiin kaksipäiväisenä niin, että hakijoille tarjottiin sekä lounas että majoituspaikka Santahaminasta. Pääsykoepäivien välissä hakijat pääsivät majoittumaan väliaikaisesti kadettien majoitustiloihin. Järjestelyt koettiin hakijoiden keskuudessa erinomaisiksi etenkin kauempaa pääsykokeisiin tulleiden kannalta.

”
Järjestelyt koettiin hakijoiden keskuudessa erinomaisiksi etenkin kauempaa pääsykokeisiin tulleiden kannalta.

Eri puolilta Suomea pääsykokeisiin saapuneet **Niko, Roosa** ja **Henri** kehuivat pääsykokeiden ja hakijoiden yhteishenkeä. Kaikilla hakijoilla oli yhteinen selkeä päämäärä ja korkea motivaatio. Myös yhteisiä keskustelunaiheita löytyi suorite-tusta reservin upseerin koulutuksesta.

– Ensimmäisenä päivänä kaikki olivat tosi jännittyneitä, mutta porukka rentoutui illan mit-taan. Toinen pääsykoepäivä oli jo paljon rennompia ja muilta hakijoilta sai vertaistukea, kun uskalsi avata suunsa ja jutella muille testien ja kokeiden lomassa, kirkkonummelalainen Henri totesi.

Tulokset julki juhannuksen tienoilla

Sotatieteiden kandidaatin tutkintoon johtavaan koulutukseen tehtiin opiskelijavalinnat ennen juhannusta. Maasotalinjalle valittiin 98 opiskelijaa. Vuoden 2012 opiskelijavalinnassa opinto-oikeuden saaneista ja sitä siirtäneistä opintonsa aloitti seitsemän opiskelijaa, joten maasotalinjan aloitusvahvuus oli yhteensä 105 kadettia. Merisotalinjan aloitusvahvuus oli 27 kadettia ja Ilmasotalinjan vahvuus 28 kadettia. Syksyllä opintonsa aloitti 160 opiskelijaa. ■

Motivaatiota ja vuorovaikutustaitoja

Toinen pääsykoepäivä jatkui ryhmäkoetilanteella ja haastattelulla, jotka olivat osa soveltuvuusarviointia. Haastattelulla arvioitiin muun muassa motivaatiota, arvoja, vuorovaikutustaitoja ja ryhmäkokeella esimerkiksi johtamisvalmiuksia ja vuorovaikutustaitoja.

Ryhmäkoetilanteessa hakijat pääsivät 4-6 henkilön ryhmissä keskustelemaan ajankohtaisista

puolustusvoimiin liittyvistä aiheista samalla, kun arvioijat tarkkailivat hakijoita. Ryhmäkoe ei aiheuttanut pelonsekaisia tunteita hakijoissa, kuten voimme eräänkin hakijan kommentista päätellä.

– Ryhmäkoetilanne meni hyvin ja tilanne oli melko luonteva. Arvioijia en oikeastaan edes huomannut koko keskustelun aikana, totesi Säkylästä pääsykokeisiin matkannut **Säde** tyytyväisenä suorituksensa jälkeen.

Haku on alkanut!
Hakuaika Maanpuolustuskorkeakouluun 3.3.–1.4.2014.

Maanpuolustuskorkeakouluun haetaan yliopistojen yhteishaussa sähköisesti osoitteessa www.yliopistohaku.fi

Tarkista hakukelpoisuus ja hakumenettely Valintaoppaasta 2014 tai upseeriksi.fi -sivustolta.

**HYVÄT, PAHAT
JA KOVAKANTISET**

-Elämää Kirjamesuilla

Kellastuneet syksyn lehdet tempautuvat tuulen matkaan kostealla asfalttipihalla. Tuuli puhaltaa poikkeuksellisesti etelästä, mutta tekee selväksi sen, että talvi ja sen kaikki ominaispiirteet ovat täällä nopeammin kuin osasimme rajoittuneissa mielissämme olettaa. Pasilan kylmän harmaan elementtitalot ja niistä kevyttä lämpöä puskevat konttorit pyrkivät tarjoamaan suojaa viimeisessä säässä taivaltaville kanssaihmisille. Vihreät metallivaunut kulkevat kirskuvia kiskoja pitkin ikään kuin vältellen näitä väsymättömiä vaeltajia ja aluetta verhoavaa mystisyyttä. Metallivaunuissa näkyy numero nokkapuoella, hehkuvana ja toivorikkaana. Vaunut vievät kohti alavampia maita.

Aurinko on vasta yrittänyt pilkistää horison-tin takaa, kun urbaanin viidakon väsymättömät *Cro-Magnon* -lajin vesat etsivät suorinta reittiä kolossaaliseen halliin, jota myös Messukeskukseksi kutsutaan. Ulkoilmassa niin pienissä määrin näkyvää valoa pursuaa sen onkaloista hypnoottisesti vaeltajia kutsuen. Siellä nopeat syövät hitaat ja suurinta kunnioitusta herättävät he, joilla harjat hulmuavat kaikkein kauneimmin. Sanotaan, että siellä viini virtaa ja seireni-

en laulu soi. On lämmintä ja sateensuojaa. Siellä on tarun mukaan myös aimo kasa kirjoja – kirjallisen kulttuurimme jaloja todistuskappaleita. Niitä lukiessaan kuulemma tuntee itsensä tiedon ja taidon haltijaksi. Tätä satumaista tapahtumaa on kutsuttu urbaanien viidakkorummattelussa jo vuosikymmeniä ”kirjamessuiksi”. Oi vaeltaja, astu sisään ja koe se itse!

Raksasta kaikki on alkava

Astutaan askel taaksepäin edeltävästä sielun-maisemasta. Useimmille messukävijöille messut alkoivat torstaina 24. lokakuuta kello 10. Jonottaminen oli alkanut hieman aikaisemmin. Näytteilleasettajille messujen ensimmäinen päivä oli tapauksesta riippuen joko tiistaina 22.10. tai keskiviikkona 23.10. Kuuluimme jälkimmäiseen ryhmään. Ensimmäisenä päivänä messupisteen 21 neliömetrin luiden päälle muovattiin päälle lihaksisto, joka koostui kirjoista, esitteistä, lehdistä, seinäkankaista, roll upeista ja markkinatalouden tukinivelistöstä: vaaraimen-punaisista otsalautoista, joilla ihmiset ohjataan turvaan messukäytävien sykkeeltä.

Normaalista poiketen pääsimme Messukeskukseen jo ennen kymmentä aamulla. Edellis-

vuosista oli takaraivoon iskostunut käsitys, että pienet ja viattomat valtionvirastot pääsevät hää-rämään kuhisevaan muurahaispesään vasta puolenpäivän jälkeen, mutta iloksemme olimme väärässä. Messukeskuksen suuret kidat olivat avoinna sinne saapuessamme varusmieskuljetta-jamme kera. Matkalla tiedotussihteerimme yritti tilailla kyytejä messuihin rekrytoiduille kadeteillemme. Kuskimme meinasi ohjata auton väärällä kaistalle nauraessaan puhelulle, jossa aak-kostoa kirjoitettiin auki: ”Cecilia, piste, Väinö, Iivari, 123... Ei – niitä nimiä ei kirjoiteta auki, vain etukirjaimet”, tiedotussihteerimme kertoi. Ehkä koodi saatiin oikein, tai sitten joku Cecilia sai laskun autokyydeistä.

Syöksyimme pian Messukeskuksen uumeniin ihan jalkapeleillä, nyssäkät kainaloissamme.

”
**Ei viitsisi rakentaa
väärään paikkaan ihan
vapaaehtoisesti.**

Haasteena on aina aluksi löytää oma messupiste paljaiden messurakenteiden joukosta. Ei viitsisi rakentaa väärään paikkaan ihan vapaaehtoisesti. Messupiste löydettiin säkällä ja parilla haparoivalla koordinaatiotoimenpiteellä. Varsinainen kuormamme tuli paikalle muutaman pujottelu-tehtävän jälkeen. Vaikka olemme piskuisia esimerkiksi WSOY:n messupisteeseen verrattuna, on meilläkin pakokaasua puskeva pakettiauto, joka pitäisi saada mahtumaan alati kutistuville messuhallin käytäville. Sinnehän se mahtui, kun hieman pyöriteltiin. Messuosaston rakentamiseen kului aikaa vain muutama tunti, mikä taisi olla kolmen vuoden säteellä paras suoritus. Otsalautatkin tulivat vielä oikein päin esille, joten messujen starttia saattoi odotella levollisin mielin.

Hamsterit liikkeellä

Messujen torstaipäivä on mielenkiintoinen ilmestys. Sen kokonaiskuvaa ei ole, kun kyseessä on messujen ensimmäinen päivä. Asiakkaita voi olla mukavasti, joskus jopa tungokseen asti, tai sitten kukaan ei viitsi näyttää poskeaan. Viimeistään torstaina selviää, että miten kovasti hintoja joudutaan vielä sörkkimään, jotta kauppa saa-

daan käyntiin. Tällä kertaa saapuessani paikalle kello 9.20, olivat jo ensimmäiset divarikojujen hamsterit rapsuttelemassa lähes legendaariseksi muotoutunutta ”löytöpistettämme”. Tänä vuonna materiaalia oli aika paljon vähemmän, sillä jo pari vuotta jatkunut kirjastojen karsiminen alkaa olla pääosin päätöksessään. Toki herkkuja oli paljon tarjolla, ja nokkelimmat ne sieltä alle varttitunnissa poimivat omiin kokoelmiinsa. Säädöksen ja määräykset näyttivät kiinnostavan eniten, mutta niin myös **Mannerheimin** Aasian ”madventuresit” vuosisadan takaa.

”

Se ei yleensä ole huono asia monimuotoisessa yhteiskunnassa.

Alun kauppojen jälkeen oli jo selvää, että päivästä tulee normaalia vilkkaampi torstai. Kauppa kävi yllättävän hyvin, vaikka valtaosa messuhallin asiakkaista tuli ikähaitarin ääripäistä. Se ei ole yleensä huono asia monimuotoisessa yhteiskunnassa, mutta etenkin haitarin alkupää tarkoittaa lähinnä tarrojen ja ilmaiskynien kerääjiä. Nyt kuitenkin ihmiset olivat ostopäällä. Mikäs siinä, sillä vaikka voittojatavoittelematon koju ollaankin, niin messupäivä sujauttaa aika paljon nopeammin, kun on pientä kaupantekoa siinä sivussa. Samalla saa murjoa juttua ja kerrata maailman tapahtumia kaukaa ja läheltä.

Päivä lipui hiljalleen kohti ensimmäistä kertaa järjestettyä Tiedetoria; korkeakoulujen, tieteellisten seurojen ja kustantamoiden yhteisprojektiä, jossa tieteen maailman tekosia tuotiin ihmisten iholle oikein tosissaan. Kello 15 Tiedetori sai juhlalliset avajaisensa Takauma-lavalla. Ihmisiä oli paikalla ihan kivasti, ja popula kasvoi iltaan mennessä entisestään. Oli hienoa, että puheen

tasolla edellismessuilla levinnyt ehdottelu Tiedetorista päättyi lopulta ihan oikeaksi ohjelmaksi. Toki siihen tarvittiin pari palaveria ja muutamat sähköpostit, hitusen kahviakin, mutta loppujen lopuksi tahtotila sekä järjestäjien että asiantuntijoiden kohdalla oli sen verran hyvällä tasolla, että ohjelmisto saatiin kasaan määräajassa. Ja mikä parasta, myös osanottajat saapuivat paikalle suurimmassa osassa tapauksista.

P niin kuin perjantai

Viime vuoden ensimmäisessä *Defensorissa* (1-2013) loin jonkinlaista tajunnanvirtaa messujen rankimmasta päivästä, pahamaineisesta ”linimenttiperjantaista”. Kymmentuntinen tykitys nimittäin ryydittyä loppupuolella enemmän tai vähemmän *Hyvästä elämästä* (messujen yksi osanen) nauttineista ihmisistä, jotka haluavat jakaa ajatuksia kojussamme. Tänä vuonna tämä vaihe oli jo neljän jälkeen, kun olin itse Tiedetorin paneelia seuraamassa. Messupisteessä oli käynyt

joku naishenkilö, joka antoi pahan olonsa purkautua turvallisuusorganisaation suojissa. Siinä oli lentänyt kynät ja paperit pitkin palamattoa ja äänimaailma oli kuulemma aika progressiivinen. Tulin rikospaikalle vasta pölyn ja flyereitten laskeuduttua, mutta säikähtäneistä ilmeistä päätellen meininki oli ollut ihan tarpeeksi kova. Ja iltaahan oli vielä jäljellä, vielä saattoi löytää toisenkin ystävän.

Mites se Tiedetorin paneeli? Hyvin, sillä nyky-yhteiskunnan haavoittuvuus näytti kiinnostavan ihmisiä. Sotilasprofessori **Jari Rantapelkonen** ja Strategian laitoksen johtaja **Torsti Sirén** mahtuivat sopuisasti professori **Helena Rannan**, seismologi **Pekka Heikkisen** ja kaiken kattavasti meritoituneen **Raimo Väyrysen** rinnalle. Juttu lensi, nauruakin kuului ja kaikki meni kivasti vakavista asioista huolimatta. Mikrofoni olisi voinut toimia paremmin, mutta onneksi kokeneet puhujat osasivat viestiä kuuluvasti ilman sähköistä tukea.

”

Kyllä kauppiaan mieli on virkeä, kun näkee hymynkaaren asiakkaan kasvoilla.

Ilta eteni omalla, käyrähköllä sivuraiteellaan. Sotilasprofessori **Mika Hyytiäinen** edusti korkeakoulua poliitikko-paneelissa ansiokkaasti, vaikka saapuikin suoraan lentokoneesta paikalle matkalaukut kainalossa. Moni ihminen oppi hänen ansiostaan, mitä ”Kalle kaksi vuotta” -raportti tarkoittaa. En avaa sotatieteiden salattua käsitettä enempää – kannattaa seuraavan kerran tulla itse paikan päälle kuulemaan vastavia ihmeellisyyksiä.

Paneelin jälkeen messut olivat jo vetelemässä ovia säppiin. Narikkajono pullisteli kiireisiä messuvieraita. Pikaisesti hipsin kohti messukojuamme, jossa oltiin jo valmiudessa suorittamaan myyntireskontrallisia toimenpiteitä. Toki siihen saapui vielä yksi iloinen ihminen juttelemaan diktatorisista yhteiskunnista ja koulumme vastuusta kumota tällaiset hallitukset alta aikayksikön. Muutaman minuutin monologin jälkeen huomautin ystävällisesti, että oletko muuten huomannut, että messut ovat tältä päivältä jo ohi. Diktaattorit jäivät kakkoseksi, kun syvälinen asiakkaamme lähti hortoilemaan kohti pääovia tavoitteenaan löytää itsensä messuhallin ulkopuolelta lähituntien aikana.

Laisuus ei elä meissä

Lauantai, lördag, laupäev, saturday... virkamiehet tuntevat tämän päivän myös nimellä ”vapaa-päivä”. Ihmettelin itsekin asiaa, kun löysin itseni Messukeskuksesta erään sotatieteellisen korkeakoulun kojusta ennen puolta kymmentä lauantaia. Etiäisestä päätellen messut taisivat jatkua kuten eilenkin. Oli parempi heittää lörvintämoodi pois ja fokusoitua uuteen messupäivään. Lauantaissa on se hyvä puoli, että toiminta messuilla alkaa sujua jo ihan itsestään. Naapurikoju-

jen tyyppien kanssa moikkaillaan tuttavallisesti, ja paras kahvikupponenkin löytyy ilman suurempaa vaivannäköä.

Lauantai oli tänä vuonna jotenkin poikkeuksellisen rauhallinen. Tuntui siltä, että torstai ja lauantai olivat heittäneet kuperkeikkaa. Olipa sitten hyvin aikaa järkkäillä hyllyjä ja keskittyä kojun yleiseen siisteyteen. Yksi lauantain huvituksia oli vihdoon tarkastella antikvariaattien tarjontaa. Tähän liittyy olennaisesti se, että etsin meidän kojustamme joko tänä vuonna tai edellisvuosina ostettuja löytökirjoja tai omien tuotteidemme poistoeriä. Ainahan niitä löytyy, ja usein vielä samoja, joita löytyy meidän kojustamme viisi kertaa halvemmalla. Sitten vain hymyillään ja jatketaan matkaa kohti uusia haasteita.

Tunnit vyöryivät alta, messuhumu tunkeutui tärykalvoille ja kansa vaelsi käytävillä. Välillä saattoi bongata julkimon jos toisenkin. Useimmat heistä yrittivät piiloutua taviksen roolin taakse, mutta melko huonoin tuloksin. Eräs nuori, tummahiuksinen suomalaisnäyttelijätär lymyili **C. Hagelstamin** kojulla taktiset 30 sekuntia ja vaelsi nopeasti hyllyltä toiselle, kunnes poistui vaivihkaa muualle. Hymyilytti. Onneksi itse saa elää täysin vailla vastaavia huolia, harmaana veronmaksajana.

Päivän lopuksi kojussamme alkoi vielä hallittu alennuskampanja, kun näytti siltä, että osa vanhemmista eristä ei meinannut muuten liikua tarpeeksi vinhaan ennen maanantain purkupäivää. Aika on messuilla erittäin rajattua. Yksi onnellinen messuvieras saikin haluamansa kirjat vielä puolet halvemmalla, kun malttoi odottaa hetkisen. Hyvät kaupat tuli. Kyllä kauppiaan mieli on virkeä, kun näkee hymynkaaren asiakkaan kasvoilla.

Ilmapiiri rauhoittui ympärillämme – vain kuitteja ja muita pikkupapereita liiteli hissukseen lattiapinnoilla. Ne muistuttivat ulkona tiheässä ja viimassa lenteleviä syksyn lehtiä, joilla ei myöskään ollut omistajia tai kaipailijoita. Messupisteen Cro-Magnon -lajin vesat laittoivat jälleen kangasta päällensä ja suuntasivat keskittyneet katseensa kohti pimeää, urbaania viidakkoa. Koti kutsui, sittenkin. ■

Näkymiä Sotamuseosta

TEKSTI: Harri Huusko KUVAT: Puolustusvoimat, Ivana Pesic

– Museotoimi jatkuvassa liikkeessä

Suomenlinnan Maneesi.

Sotamuseon remontointia vuodelta 1999.

Helsingin Kruununhaassa sijaitsevan Sotamuseon toiminta on ollut hyvin vilkkaassa liikkeessä viime vuodet. Vaikka jotkut sanovat, että laiska työnsä laskee, niin seuraavan luettelon jokaisesta kohdasta voisi kirjoittaa lyhyen tutkielman: on uudistettu sotilasmuseokenttää, peruskorjattu sukellusvene Vesikko, uusittu sekä Suomenlinnan Maneesin että Liisankadun päänäyttelyt, järjestetty useita erikoisnäyttelyitä, osallistuttu puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon perinneasioiden osalta, harjoitettu monipuolista kansainvälistä yhteistyötä ja järjestetty luentosarjoja. Edellä mainituista tehtävistä monet ovat vuosia kestäneitä ja edelleen toimivia prosesseja, joiden lisäksi käynnissä on ikuisuuskymsymykseltä tuntuva museon tilaratkaisun valmistelu.

Sotilasmuseot murroksessa

Sotamuseon toimialaa on kehitetty suhteellisen pitkään. Nykyisen uudistamisen voidaan katsoa lähteneen liikkeelle vuonna 2006, jolloin puolustusministeriö käynnisti alan selvittämisen.

Vuonna 2010 sotilasmuseotoiminnan valtakunnallinen ohjaus siirtyi puolustusministeriöstä Pääesikunnalle, minkä seurauksena se käynnisti oman selvitystyönsä. Sotilasmuseotoimintaa ohjaava normi vahvistettiin huhtikuussa 2012, ja sotilasmuseotoiminnan tavoitetilaa koskeva käsky seurasi heti perässä. Nämä kaksi asiakirjaa ovatkin sotilasmuseotoimintaa ohjaavia ”perustuslakeja”.

Sotilasmuseotoiminnan tavoitetila voidaan tiivistää siten, että puolustusvoimilla on hyväkuntoinen ja moderni Sotamuseo sekä entistä tiiviimpi ja vaikuttavampi yhteistyömuseokenttä. Aikataulutavoitteena Sotamuseon uusimisen osalta on Suomen puolustusvoimien 100-vuotisjuhla vuonna 2018.

Yhteistyömuseokenttää on jo tiivistetty siten, että Pioneerimuseo ja Viestimuseo ohjattiin siirtymään Hämeenlinnaan, jossa entisissä Tykistö museon tiloissa on nykyään kolmen aselajin historiaan keskittyvä Museo Militaria. Lisäksi tehtiin pieni supistus Jalkaväkimuseon tiloissa Mikkelissä, jossa jouduttiin Jalkaväkisäätiön aloitteesta luopumaan Karkialammella sijainneesta Panssarikumpareesta. Lahdessa sijaitsevan

” Normaalin kiinteistön elinkaariajattelun mukaan kiinteistöjen tekninen kunto onkin lopussa.

Sotilaslääketiiteen museon siirto Helsinkiin on sidoksissa Sotamuseon tilaratkaisuun. Seuraava vaihe yhteistyömuseokentällä on rahoitusjärjestelyn ratkaiseminen vuoden 2018 jälkeiselle ajalle, mikä on parhaillaan valmistelussa.

Toimitilat tähtäimessä

Sotamuseon oman toimitilakysymyksen voidaan sen sijaan sanoa velloneen yli 15 vuotta. Jo vuonna 2006 puolustusministeriön selvitysmies Hannu Vuorinen piti museon Kruununhaan tilojen kuntoa kulttuurihäpeänä. Normaalin kiinteistön elinkaariajattelun mukaan kiinteistöjen tekninen kunto onkin lopussa: esimerkiksi heik-

kokuntoinen putkisto on aiheuttanut useita vesivahinkoja, eikä sähköturvallisuuskään ole hyväksyttävällä tasolla. Museon Maurinkadun ja Liisankadun tiloihin on kyllä jo tehty vuosina 1999–2012 neljä (sic) hankesuunnitelmaa, mutta lopullinen päätös peruskorjauksen alkamisesta puuttuu edelleen.

Viime vuoden kesänä avautui uusi lehti museon tilakysymyksen vaiheissa: Senaatti esitti, että se haluaisi vuokrata Kaartin Maneesin Sotamuseolle ja käynnisti syksyllä hankeselvityksen laatimisen. Samanaikaisesti tarkennettiin Liisankadusta tehtyä hankesuunnitelmaa, jotta kohteista saadaan asiapohjainen vertailu päättäjille. Omasta puolestani näen kummassakin paikassa omat hyvät puolensa, mutta tässä vaiheessa on vaikea sanoa, kumman puoleen vaaka lopulta kallistuu. Kaartin Maneesin kohdalla on vielä monta avointa kysymystä. Hankalaa tilannetta on henkisesti auttanut, että korkeakoulun johto on tukenut Sotamuseota.

Ala kukoistaa ja työllistää

Puolustusvoimissa meneillään oleva rakennuudistus tuntuu Sotamuseossa erityisesti materi-

Pohjois-Karjalan Prikaatin lipun luovutus tammikuussa 2014.

Restauroitu Vesikko Suomenlinnassa.

aalin kertymisenä, kun lakkaavista ja uudelleen organisoitavista joukoista tulee paljon erilaista aineistoa. Näistä mainittakoon joukkojen liput, joista viimeisin on tammikuussa 2014 saapunut Pohjois-Karjalan Prikaatin lippu. Myös Puolustusvoimien Kuvakeskuksen kuva-arkisto siirtyy museon hallinnoitavaksi. Samoin uudistus tuntuu kasvaneena perinnelausuntojen ja heraldisen suunnittelun määränä. Oman lisänsä tuo kiinteän rannikkotyökistön vähittäinen poistuminen. Sillä saralla on avoinna muun muassa Kuivasaa-ren kysymys.

Vaikka tehtävää on paljon ja puitteet rajalliset, Sotamuseo ei ole unohtanut pääkohdettaan eli suurta yleisöä. Sotamuseon kävijämäärät ovatkin kehittyneet viimeisen viiden vuoden aikana vähintään tyydyttävästi: viime vuonna ylitettiin 60 000 kävijän raja. Jos taas sotilasmuseokenttää verrataan siviilimaailmaan, niin kenttämme kohteissa vieraili kaikkiaan noin 260 000 kävijää. Tämän luvun ylittävät ainoastaan Valtion taidemuseon (606 000) ja Kansallismuseon koh-

teet (453 000). Huomionarvoista on, että edellä mainittuihin verrattuna sotilasmuseokentän budjetti on murto-osa.

Tulevat näkymät

Kuluvana vuonna tulee monista historiallisista tapahtumista tasavuotia (1914 ja 1944). Euroopassa museot keskittyvät luonnollisesti ensimmäisen maailmansodan syttymisen 100-vuotismuisteluihin. Suomessa sitä ei koeta merkittäväksi, koska sodan alku ei koskettanut meitä niin dramaattisesti. Sen sijaan vuoden 1944 tapahtumat ovat lähempänä suomalaisten sydämiä.

Sotamuseo ei valitettavasti voi rakentaa uusia näyttelyitä, mutta asiat huomioidaan yleisöluentotosarjoin. Nyt talvella järjestettiin Helsingin ilmatorjuntavoittoa käsittelevä luentoesitys, ja syksyllä on suunnitteilla kesän 1944 taisteluihin ja jääkäri liikkeen syntyyn liittyviä luentoja. Järjestetyt luentoesitykset ovat osoittautuneet hyvin suosituiksi: illassa voi olla jopa 300 kuulijaa.

Kohta siirrytään taas kesäkauteen, mikä aktivoi museon toimintaa. Toukokuussa avataan Suomenlinnan kohteet Maneesi ja Vesikko, johon on peruskorjauksen jälkeen kehitelty autenttista äänimaailmaa elävöittämään muutenkin vaikuttavaa kävijäkokemusta. Lisäksi se saa kannelleen ilmatorjuntakonekiväärin (tosin replikan).

Toimitilojen ratkaisua odotellessa Sotamuseo alkaa viimeistään vuoden lopulla valmistautua Maurinkadun tyhjentämiseen ja uuden näyttelyn käsikirjoituksen hahmotteluun. Varsinaista näyttelysuunnittelua ei voida vielä käynnistää, koska ei ole varmaa tietoa, mihin tilaan näyttely lopulta rakennetaan. Sotamuseossa kuitenkin uskotaan, että ratkaisu syntyy lähiaikoina: kyllähän Suomi, sen puolustusvoimat ja pääkaupunki Helsinki ansaitsevat kunnollisen Sotamuseon, joka voi toimia alustana sotilasalan historiaan ja maanpuolustukseen liittyvissä näyttelyissä ja tapahtumissa. ■

SOTAMUSEON KOHTEET

Liisankatu 1, Helsinki
Väliaikainen perusnäyttely
Hakkapeliitoista rauhanturvaajiin
Avoimna ti-to klo 11.00–17.00,
pe-su 11.00–16.00, suljettu maanantaisin

Sotamuseon Maneesi
Autonomiasta Atalantaan -näyttely
Iso-Mustasaari, Suomenlinna
Avoimna joka päivä klo 11.00–18.00
(5.5.2014–30.9.2014)

Sukellusvene Vesikko
Susisaari, Suomenlinna
Avoimna joka päivä klo 11.00–18.00
(5.5.2014–30.9.2014)

Tarkista juhlapyhien aukioloajat
www.sotamuseo.fi

PALJAIN JALOIN TOLVAJÄRVELLE

Perinneyhdistys Tolvajärven taistelupaikkoihin tutustumassa 19.–21.8.2013.

Maanpuolustuskorkeakoulun perinneyhdistys on viisitoistavuotuisen olemassaolonsa aikana kiertänyt kaikki tärkeimmät talvi- ja jatkosodan aikaiset taistelupaikat. Näin voi nyt sanoa, kun vihdoinkin päästiin paikan päälle tutustumaan talvisodan kulkuun olennaisesti vaikuttaneisiin Tolvajärven tapahtumiin.

Tolvajärvellä suomalaiset ensimmäisen kerran koko sodan aikana pysäyttivät vihollisen etenemisen, löivät venäläisjoukot ja työnsivät nämä 30 kilometriä takaisinpäin aina Aittojoelle saakka. Tämä 12. joulukuuta 1939 saavutettu voitto loi vallalla olleen pessimismin sijaan uskoa siihen, että puolustustaistelumme saattaisi sittenkin olla menestyksellistä.

Matkan kohde oli yleisen kiinnostavuuden ohella itse yhdistyksenkin kannalta merkittävä, sillä Tolvajärven taistelut ovat tärkeä osa Maanpuolustuskorkeakoulun perinteitä: Tolvajärven taistelujen muistoristi kiinnitettiin jo vuonna 1962 Sotakorkeakoulun aulaan vaalimaan talvisodan muistoa. Retken sotahistoriallisen osuuden oppaaksi lähti Pajarin poikien perinneyhdistyksen puheenjohtaja, eversti evp. **Harri Virtapohja**. Myös Tolvajärven sankarin, kenraali **Aaro Pajarin** tyttären **Helena Turpeisen** mukanaolo antoi matkallemme erityistä tunnelmaa.

Jo matkaa suunniteltaessa oltiin hyvin selvillä,

että monenlaisia vaikeuksia saattaisi olla tulossa – ja seikkailuhan reissusta sitten tulikin. Matkatoimistollamme oli yllättäviä vaikeuksia selvittää, mitä lupia matkaan tarvittaisiin, koska reittimme kulki osittain aivan rajan tuntumassa. Tiestön kunnan selville saaminen oli myös kovin hankalaa. Kaikesta huolimatta maanantaina 19. elokuuta kello 8.00 lähti 11 urhoolista matkalaista bussilla kohti odottamattomia tapahtumia.

Linja-autossa on myös tunnelmaa

Matkan ensimmäinen ruokailutauko pidettiin matkakohteeseen sopivasti Pajarinhovissa. Tohmajärvellä suoritettiin muonanhankinta seuraavaa päivää varten. Rajanylitys Wärtsilässä sujui kitkatta, ja hyvissä ajoin saavuimme majoituspaikkaamme, Jänisjärven rannalla sijaitsevaan Gardarika-hotelliin. Eversti Virtapohja oli jo ajomme aikana pohjustanut tulevaa kohdettamme selvittämällä Tolvajärven tapahtumien taustoja.

Suomalaiskuljettajamme jäi busseineen kuluttamaan aikaa Jänisjärvelle Tolvajärven retkipäivämme ajaksi. Seuraava kulkuvälineemme seiso sitten tiistaiaamuna hotellin edessä hyvissä ajoin ennen kahdeksaa. Matkaopasta vain ei näkynyt missään. Jokohan matka tyssäsi tähän, tuli monelle mieleen, mutta puolen tunnin odottelun jälkeen nuorehko naishenkilö kääntyi maantieltä suoraan kohti bussiamme. Hän oli oppaam-

me **Marina Ulina**, jonka aikaisemmin täällä käyneet matkalaisemme tunsivat jo ennestään. Oppaallamme oli paljon siteitä Suomeen, ja kieltämme hän puhui aivan täydellisesti. Tehtävänsäkin hän hoiti kiitettävästi.

Tolvajärvelle johtavien teiden kunto tiedettiin varsin kehnoksi, mistä syystä suomalaisbusseilla ei ole mitään asiaa näille tanhuville. Venäläinen linjurimme oli toista maata. Se oli varmaan paljon nähnyt ja kokenut kuten kohtalaisen iäkäs kuljettajammekin. Tämä tunti kyllä välineensä, sillä normaalisti hän ajoi sillä vuoroliikennettä Sortavalasta Helylään. Nyt hän vietti sitten vapaapäiväänsä suomalaista matkaseuru-

etta kyydittäen. Bussin normaalireitti on asfalttivyylää pitkin viisi kilometriä suuntaansa, mutta nyt edessä oli 70 kilometriä kapeaa, kuoppaista, niljakasta ja mäkiä erämaatieitä.

Kahdesta vaihtoehtoisesta tiestä olimme saaneet käyttöömmä läntisen, joka kulki Tsiipakan kylän kohdalta aivan rajan pinnassa. Matkan varrella keskellä synkintä korpea pysähdyimme hetkeksi mielenkiintoisen sotamuistomerkin äärelle. Siihen kuuluivat vitivalkoinen sotilaan patsas ja hävittäjälentäjän hauta. Korpiselän lähellä kaksi rajavartijaa pysäytti automme, mutta oppaamme selvitti asian, ja niin matka jatkui kohti itää. Entisen Tsokin kylän lähellä kävimme katsomassa kyseisen kylän ja Kokkarin yhteistä metsäkalmistoa, josta löytyi vielä muutamia hautakiviä. Esimerkiksi kauppias **L.A.Patrosen** kivi oli edelleen komeasti pystyssä.

Erämaan yllätyksiä

Bussi hyppi ja keinui, ulvoi ja valitti, mutta eteenpäin sitä vain mentiin, kunnes vastaan tuli muutaman metrin levyinen, vuolas virta. Silta

oli sortunut, ja tilalle oli sijoitettu kumpaakin pyörää varten nippu mäntytukkeja. Kuljettaja kieltäytyi ajamasta näitä pitkin perustellen tätä sillä, että hänen piti seuraavana päivänä olla taas ajamassa vuoroaan. Jos bussi suistuisi virtaan, ei kukaan tulisi vetämään sitä ylös täällä erämaassa. Ja todella valtavassa erämaassa tunsimme olevammekin, keskellä ei mitään.

Sattumalta samaan kohtaan saapui lännestä päin pariskunta pienellä maastoautollaan, jonka kyydissä oppaamme sitten lähti kohti Tolvajärveä mahdollista apua hakemaan. Perille oli matkaa vielä lähes 15 kilometriä, joten jalkaisin sinne asti ei ollut mielekästä yrittää. Jotain piti kuitenkin tehdä. Kuski jäi istuskelemaan bussiinsa, kun seurueemme lähti jatkamaan matkaa jalkapatikassa. Välillä oli syytä riisua kengät ja sukat pois, kun tulviva joki virtasi tien yli peittäen siitä alleen pitkän pätkän.

Pysähdyimme Kokkarin kylän kohdalla ja päätimme odottaa, mitä tuleman piti. Kylästä ei ollut jäljellä juuri mitään, kaupan kivistä portaikkoa ja jonkinlaista bunkkeria lukuun ot-

tamatta. Näiden lähellä kohonnut risti oli venäläisten tekoa. Tolvajärvellä nautittaviksi tarkoitetut eväät päätettiin syödä nyt ja tässä, kun aurinkokin paistoi mukavasti, eikä ollut kiire mihinkään. Makkaranpaistonuotiokin sytytettiin, vaikkei oltu selvillä mahdollisista metsäpaloaroituksista.

Sittenkin Tolvajärvelle

Noin tunnin kuluttua idästä päin alkoi kuulua moottorin ääntä, ja sieltä ilmestyikin oranssi Ford Transit -pakettiauto (Suomesta joskus hankittu postivaunu, kuten myöhemmin kuulimme). Kuljettajana ollut nuori mies ojensi meille lapun, johon oppaamme oli kirjoittanut viestin, että tällä kyydillä pääsisimme Tolvajärvelle. Kaksi matkalaista sijoitettiin istumaan kuljettajan viereen, muut ahtautuivat penkittömään tavaratilaan. No, matkustamisen mukavuushan ei ollut pääasia vaan se, että matkakohteelle sittenkin päästiin. Ja ihan hauskaa siellä takakontissa toki oli.

Perillä eversti Virtapohja otti sitten joukon

Suomalaisbusseilla ei ole mitään asiaa näille tanhuville.

”

Ja ihan hauskaa siellä takakontissakin toki oli.

taas komentoonsa ja ryhtyi kuvailemaan yksityiskohtaisesti taistelun kulkua ja joukkojen etenemisreittejä, kun me itse samalla etenimme Tolvajärven-Myllyjärven välistä kannasta pitkin kohti matkailumajan rauniota.

Tolvajärvellä oli yksi kolmesta Suomen Matkailijayhdistyksen ennen sotia rakentamasta matkailumajasta. Uljas rakennus nousi kauniille

harjulle vuonna 1939, joten se ei kauan ehtinyt palvella turisteja. Vaikka talo oli taistelujen keskusteessa, se selvisi varsin vähin vaurioin. Jatkosodan aikana se toimi sotasairaalana. Rakennus tuhoutui ilmeisesti sodan loppuvaiheissa.

Päärakennuksesta on vielä jäljellä ensimmäisen kerroksen korkuinen kivijalka. Sisältä pystyi hahmottamaan ruokasalin, keittiön ja saniteetitilat. Rakennuksen pääoven viereen lokakuussa 2011 kiinnitetty muistolaatta oli paikoillaan. Siitä saattoi lukea sanat: *Tolvajärven taisteluissa 12.12.1939 kaatuneiden muistoksi* (och samma på ryska). Laatan edessä kohotimme maljan Tolvajärven taistelujen kunniaksi.

Koska autoa ei ollut käytettävissä, emme jat-

kaneet retkeämme pidemmälle itään. Osa kävi uimassa Tolvajärvessä, minkä jälkeen siirryttiin nuotiopaikalle nauttimaan loput eväistämme. Tilapäinen kuljettajamme, joka vietti kesälomaansa Tolvajärvellä teltaillen, tuli autollaan paikalle sovittuna aikana ja vei meidät takaisin puron luo, jonka takana bussikuskimme kärsivällisesti meitä odotteli. Keräsimme avulialle tilapäiskuljettajallamme mukavan korvauksen, jonka hän todella ansaitsi pelastettuaan koko reissumme.

Kotia kohti

Koti-Suomea kohti ajelimme seuraavana päivänä Laatokan rantatietä pitkin vanhoja suo-

malaismaisemia katsellen ja Kurkijoella pysähtyen. Kivisalmella pidetyn ruokailutauon jälkeen käännyttiin Viipurin suuntaan. Pakollinen kauppa-auto odotti meitä Muolaan räjäytettyjen bunkkerien luona. Kauppa kävi hyvin, mutta tarjoushintaisten erikoispullot jäivät myymättä. Niistä toinen oli rynnäkkökiväärin muotoinen ja toinen, naisille suunnattu, esitti jotain muuta. Viipurin Karuselli-kauppakeskuksessa käynnin jälkeen oltiinkin jo kohta rajan länsipuolella.

Taas kerran on todettava, että kyllä kannatti tämäkin reissu tehdä – *ei sille mitään voi!* ■

SUOMEN RYHDIKKÄIN YLIOPISTO

Maanpuolustuskorkeakoulusta valmistut suoraan johtotehtäviin. Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen upseerina voit työskennellä erilaisissa ja monipuolisissa tehtävissä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.

Tie johtajaksi alkaa
osoitteesta ▶ upseeriksi.fi

Yhteishaku 3.3.-1.4.2014

Puolustusvoimat